

Державне підприємство
«Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом»

**СТАНДАРТ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА
«НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ
«ЕНЕРГОАТОМ»**

**Управління кваліфікацією персоналу
ЛЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ
ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЯУ, ПЕРСОНАЛУ З БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО
УПРАВЛІННЯ РУ АЕС І ПОСАДОВИХ ОСІБ ДП «НАЕК
«ЕНЕРГОАТОМ»**

СОУ НАЕК 057:2022

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО: департамент управління кваліфікацією персоналу виконавчої дирекції з персоналу ДП «НАЕК «Енергоатом»
2. РОЗРОБНИКИ: С. Бондаренко, С. Мазюков
3. ЗАТВЕРДЖЕНО: наказ ДП «НАЕК «Енергоатом» від _____ № _____
4. ДАТА ВВЕДЕННЯ В ДІЮ: 18.07.2022
5. НА ЗАМІНУ: СОУ НАЕК 057:2014 «Управління кваліфікацією персоналу. Ліцензування діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ЯУ, персоналу з безпосереднього управління РУ АЕС і посадових осіб ДП «НАЕК «Енергоатом»
6. ПЕРЕВІРКА: 18.07.2027
7. КОД КНДК: 4.20.30
8. ПІДРОЗДІЛ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ВВЕДЕННЯ НД: департамент управління кваліфікацією персоналу виконавчої дирекції з персоналу
9. МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ОРИГІНАЛУ НД: відділ стандартизації департаменту з управління документацією та стандартизації дирекції з якості та управління

Цей стандарт заборонено повністю або частково відтворювати, тиражувати та розповсюджувати у комерційних цілях без згоди ДП «НАЕК «Енергоатом»

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ СОУ НАЕК 057:2022

Управління кваліфікацією персоналу. Ліцензування діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ЯУ, персоналу з безпосереднього управління РУ АЕС і посадових осіб ДП «НАЕК «Енергоатом»

Тимчасово виконуючий обов'язки першого віце-президента – технічного директора	_____ «__» _____ 20__	Ю. Шейко
Генеральний інспектор – директор з безпеки	_____ «__» _____ 20__	О. Остаповець
Тимчасово виконуючий обов'язки заступника генерального інспектора – директора з нагляду за безпекою	_____ «__» _____ 20__	Д. Ксенофонов
Виконавчий директор з персоналу	_____ «__» _____ 20__	О. Бояринцев
Директор з якості та управління	_____ «__» _____ 20__	Ю. Гашева
Начальник відділу стандартизації ДУДС ДЯУ	_____ «__» _____ 20__	Ю. Груша
ВП ЗАЕС	14-40/9209 від 30.06.2022	В. Мартинюк
ВП РАЕС	9011/052 від 27.06.2022	І. Вітковський
ВП ПАЕС	06/8163 від 16.06.2022	В. Губа
ВП ХАЕС	59-13-693/6714 від 17.06.2022	Б. Шмигельський
ВП АПІ	02-46/396 від 01.02.2022	М. Божко
ВП АРС	38-35/128/1941 від 20.06.2022	В. Комаров

ЗМІСТ

1	Сфера застосування	1
2	Нормативні посилання	1
3	Терміни та визначення понять	3
4	Позначки та скорочення.....	5
5	Загальні положення	6
6	Порядок ліцензування діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерних установок	13
7	Ліцензування діяльності персоналу з безпосереднього управління РУ АЕС	15
8	Ліцензування діяльності посадових осіб.....	20
9	Відмова у видачі ліцензій	26
10	Умови дії ліцензій	27
11	Порядок внесення змін, переоформлення та продовження дії ліцензії	30
12	Порядок зупинення та/або анулювання дії ліцензії	33
13	Видача дубліката ліцензії	37
14	Ліцензійні документи.....	38
	Додаток А Перелік посад та спеціальностей персоналу для експлуатації ядерних установок , підготовка якого підлягає ліцензуванню	39
	Додаток Б Перелік посад персоналу, який безпосередньо здійснює управління реакторною установкою.....	40
	Додаток В Програма підтримки кваліфікації ліцензованого спеціаліста	41
	Додаток Г Програма підтримки кваліфікації ліцензованого спеціаліста на етапі експлуатації ядерної установки.....	42
	Додаток Д Кваліфікаційні вимоги до керівників та заступників керівників експлуатуючих організацій (операторів) ядерних установок	43
	Додаток Е Форма довідки.....	45
	Додаток Ж Тематика підтримання кваліфікації ліцензованої посадової особи	46
	Аркуш реєстрації змін	48

**СТАНДАРТ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА
«НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ
«ЕНЕРГОАТОМ»**

**Управління кваліфікацією персоналу
ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ
ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЯУ, ПЕРСОНАЛУ З БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО
УПРАВЛІННЯ РУ АЕС І ПОСАДОВИХ ОСІБ ДП «НАЕК
«ЕНЕРГОАТОМ»**

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт встановлює вимоги, умови та порядок ліцензування таких видів діяльності:

- 1) підготовка персоналу для експлуатації ядерної установки;
- 2) діяльність персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС;
- 3) діяльність посадових осіб, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, а також діяльність яких може здійснюватися лише на підставі ліцензії.

1.2 Переліки посад та спеціальностей персоналу для експлуатації ядерних установок, підготовка якого підлягає ліцензуванню, і посад персоналу, який безпосередньо здійснює управління реакторною установкою, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2000 № 1683 і наведено в додатку А та додатку Б.

1.3 Вимоги цього стандарту є обов'язковими для персоналу структурних підрозділів ДП «НАЕК «Енергоатом» – учасників процедур ліцензування вищезазначених видів діяльності.

1.4 Дія цього стандарту не поширюється на діяльність ДП «НАЕК «Енергоатом», пов'язану із отриманням ліцензій та дозволів на інші види діяльності у сфері використання ядерної енергії та в інших сферах господарської діяльності.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Нижче наведено документи, на які в стандарті є посилання.

Якщо документ, зазначений у цьому розділі, змінено (замінено) або його дію скасовано (без заміни на інший), то до моменту внесення зміни до СОУ НАЕК 057 необхідно користуватися зміненим (заміненим) документом або положення СОУ НАЕК 057 застосовувати без врахування вимог документа, дію якого скасовано.

Закон України від 11.01.2000 № 1370-XIV «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»

Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 22-VIII

Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»

«Порядок проведення спеціальної перевірки для надання фізичним особам допуску до виконання особливих робіт на ядерних установках з ядерними матеріалами, радіоактивними відходами, іншими джерелами іонізуючого випромінювання», затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.1997 № 1471

«Перелік посад та спеціальностей персоналу для експлуатації ядерних установок, підготовка якого підлягає ліцензуванню, та Перелік посад персоналу, який безпосередньо здійснює управління реакторною установкою атомної електростанції», затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2000 № 1683

«Кваліфікаційні вимоги до керівників та заступників керівників експлуатуючих організацій (операторів) ядерних установок, які належать до сфери управління Міністерства енергетики та вугільної промисловості», затверджені наказом Міненерговугілля від 16.07.2013 № 456

НП 306.2.141-2008 «Загальні положення безпеки атомних станцій»

НП 306.2.103-2004 «Правила ліцензування діяльності персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС»

НП 306.2.104-2004 «Правила ліцензування підготовки персоналу для експлуатації ядерної установки»

НП 306.1.180-2012 «Умови та порядок видачі ліцензій на провадження діяльності посадових осіб експлуатуючої організації»

НП 306.1.185-2012 «Положення про перелік та вимоги щодо форми та змісту документів, що подаються для отримання ліцензії на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії»

НП 306.1.187-2012 «Порядок проведення навчання і перевірки знань з питань ядерної та радіаційної безпеки у персоналу експлуатуючої організації (оператора) та юридичних осіб, які залучаються експлуатуючими організаціями як підрядники»

СОУ НАЕК 101:2021 «Управління кваліфікацією персоналу. Підготовка персоналу ДП «НАЕК «Енергоатом». Терміни та визначення»

СОУ НАЕК 102:2022 «Управління кваліфікацією персоналу. Вимоги до навчально-методичних матеріалів»

СОУ НАЕК 244:2021 «Управління кваліфікацією персоналу. Вимоги до технічних засобів навчання персоналу ВП АЕС».

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Нижче подано терміни, вжиті у цьому стандарті, та визначення позначених ними понять.

3.1 безпосереднє управління реакторною установкою АЕС

Здійснення комплексу функцій з управління реакторною установкою з пульта управління реакторною установкою АЕС (робоче місце провідного інженера управління реактором атомної станції) (НП 306.2.103-2004)

3.2 експлуатуюча організація (оператор)

Призначена державою юридична особа, яка провадить діяльність, пов'язану з вибором майданчика, проектуванням, будівництвом, введенням в експлуатацію, експлуатацією, зняттям з експлуатації ядерної установки або вибором майданчика, проектування, будівництвом, експлуатацією, закриттям сховища для захоронення радіоактивних відходів; забезпечує ядерну і радіаційну безпеку, фізичний захист ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів на всіх етапах їх життєвого циклу і несе відповідальність за ядерну шкоду (Закон України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»)

3.3 заявник

Юридична або фізична особа, яка подає документи до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки на право здійснення певного виду діяльності (Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»)

3.4 культура безпеки

Набір правил і особливостей діяльності організацій та окремих осіб, який встановлює, що проблемам безпеки АС як таким, що мають вищий пріоритет, приділяється увага, визначена їх значущістю (НП 306.2.141-2008)

3.5 ліцензіат

Суб'єкт діяльності у сфері використання ядерної енергії, якому в установленому законодавством порядку видано ліцензію на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії (Закон України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»)

3.6 ліцензійні вимоги

Сукупність встановлених нормативно-правовими актами організаційних, кваліфікаційних та особливих вимог та умов, провадження діяльності посадових осіб експлуатуючої організації зі здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки (НП 306.1.180-2012)

3.7 ліцензійні умови

Нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів України, іншого уповноваженого законом органу державної влади, положення якого встановлюють вичерпний перелік вимог до провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, обов'язкових для виконання ліцензіатом, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії (Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності»)

3.8 ліцензійна комісія персоналу

Комісія Держатомрегулювання, яка здійснює процедури ліцензування діяльності персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС відповідно до встановлених повноважень (НП 306.2.103-2004)

3.9 ліцензія на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії

Документ дозвільного характеру, виданий уповноваженим органом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, що засвідчує право ліцензіата на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії за умови забезпечення ядерної та радіаційної безпеки, фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання (Закон України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»)

3.10 ліцензована посадова особа

Особа, яка обіймає посаду, визначену організаційною структурою та штатним розписом експлуатуючої організації, до службових обов'язків якої належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, а також діяльність якої може здійснюватися лише на підставі ліцензії (НП 306.1.180-2012)

3.11 ліцензований персонал (спеціаліст)

Персонал (спеціаліст) АЕС, який повинен здійснювати безпосереднє управління реакторною установкою АЕС відповідно до ліцензії, виданої Держатомрегулювання (НП 306.2.103-2004)

3.12 ліцензування

Видача, внесення змін, переоформлення, зупинення дії та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій; ведення ліцензійних справ, контроль за дотриманням ліцензіатами умов провадження ліцензованої діяльності, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки і фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання; видача розпоряджень про усунення порушень умов провадження ліцензованої діяльності (Закон України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»)

3.13 перевірка знань

Діяльність, спрямована на отримання впевненості у тому, що особа, яка перевіряється, знає та розуміє вимоги законодавства, норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки в обсязі, передбаченому її посадовою інструкцією та кваліфікаційними вимогами до посади, яку вона займає чи претендує зайняти (НП 306.1.187-2012)

3.14 персонал, підготовка якого підлягає ліцензуванню

Персонал для експлуатації ядерної установки за переліком посад та спеціальностей, який визначається Кабінетом Міністрів України (використовується в цьому стандарті)

3.15 підготовка

Організований процес, спрямований на одержання необхідних знань, умінь і навичок в обсязі вимог посадових інструкцій відповідно до програми підготовки, з подальшою перевіркою знань і присвоєнням/зміною кваліфікаційного розряду/групи (СОУ НАЕК 101)

3.16 підтримання кваліфікації

Професійне навчання, спрямоване на відновлення та розвиток раніше набутих знань, умінь і навичок, необхідних і достатніх для виконання обов'язків за конкретною посадою або професією без зміни кваліфікаційного розряду/групи, реалізоване за допомогою таких заходів: інструктаж; періодична/позапланова перевірка знань; курси цільового призначення; отримання новітніх теоретичних і практичних знань та навичок у закладах вищої освіти, на заводах-виробниках устаткування тощо (СОУ НАЕК 101)

4 ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

+	– атомна електрична станція
БЩУ	– блочний щит управління
ВП	– відокремлений підрозділ
ВП АЕС	– відокремлені підрозділи ДП «НАЕК «Енергоатом»: «Запорізька АЕС», «Рівненська АЕС», «Хмельницька АЕС» і «Південноукраїнська АЕС»
Держатомрегулювання	– Державна інспекція ядерного регулювання України
ЕО	– експлуатуюча організація
ГЦН	– головний циркуляційний насос
ДУКП ВДП	– департамент управління кваліфікацією персоналу виконавчої дирекції з персоналу
ІПП	– індивідуальна програма підготовки
ІППК	– індивідуальна програма підтримання кваліфікації
ЛКП	– ліцензійна комісія персоналу
Міненерго	– Міністерство енергетики України
НТЦ	– навчально-тренувальний центр
ОРД	– організаційно-розпорядчий документ
ПГ	– парогенератор
ПУР	– провідний інженер управління реактором
ПМТ	– повномасштабний тренажер
ТПП	– типова програма підготовки
ТГ	– турбогенератор
РУ	– реакторна установка
ЦСВЯП	– централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива
ЯУ	– ядерна установка

5 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 ДП «НАЕК «Енергоатом» повинно забезпечити кваліфікованим, підготовленим та ліцензованим персоналом виконання всіх етапів життєвого циклу: введення в експлуатацію, експлуатації та зняття з експлуатації енергоблоків АЕС.

5.2 Ліцензування діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерної установки, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і посадових осіб, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, виконання яких можливе лише на підставі ліцензії (далі – ліцензована посадова особа) здійснюється Держатомрегулювання відповідно до законодавства України.

5.3 ДП «НАЕК «Енергоатом» є ліцензіатом і, як юридична особа, що має в організаційній структурі відокремлені підрозділи, які здійснюють ліцензовані види діяльності, отримує ліцензії Держатомрегулювання.

5.4 Система відбору та підготовки персоналу для експлуатації ядерної установки, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб, оцінки їх знань та підтримання кваліфікації має гарантувати рівень компетенції, необхідний для безпечної експлуатації ядерних установок або сховищ для захоронення радіоактивних відходів в умовах нормальної експлуатації, при порушенні нормальної експлуатації і аваріях.

5.5 Підготовка персоналу для експлуатації ядерної установки проводиться в навчально-тренувальних центрах ВП, що мають право здійснювати таку діяльність відповідно до ліцензії Держатомрегулювання, яка в установленому порядку отримана ДП «НАЕК «Енергоатом».

5.6 ДП «НАЕК «Енергоатом» для забезпечення ліцензування заявлених видів діяльності:

1) визначає і забезпечує фінансові, матеріальні та інші ресурси, відповідну організаційну структуру і відповідних фахівців, необхідних для:

- здійснення процедур ліцензування;
- здійснення заходів щодо виконання ліцензійних вимог, контролю умов провадження ліцензованої діяльності і дотримання умов ліцензій;
- документування та обліку ліцензій;
- подання до Держатомрегулювання звітної документації;
- сприяння перевіркам та наглядовій діяльності Держатомрегулювання;
- виконання розпоряджень (приписів) щодо усунення порушень законодавства у сфері дозвільної діяльності, порушень умов дії ліцензії.

2) розробляє систему кваліфікаційних вимог до персоналу, підготовка якого підлягає ліцензуванню, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб, в тому числі вимоги щодо переліку попередніх посад із зростаючою відповідальністю та стажем роботи на них і встановлює їх у посадових інструкціях;

3) розробляє і впроваджує систему професійної підготовки та підтримання кваліфікації;

4) забезпечує фінансові, матеріальні та інші ресурси для якісної підготовки персоналу для безпечної експлуатації ядерних установок;

5) організовує розроблення типових програм підготовки і узгодження їх з Держатомрегулювання;

б) встановлює вимоги до системи підтримання кваліфікації і розробляє програми підтримання кваліфікації;

7) створює/має у своїй структурі навчально-тренувальні центри (підрозділи), які повинні бути укомплектовані для якісного проведення навчання (підготовки і підтримання кваліфікації) запланованої чисельності персоналу для експлуатації ядерних установок:

- типовими програмами підготовки посад персоналу для експлуатації ядерних установок;
- комплектами діючої експлуатаційної документації відповідно до затвердженого переліку для кожного робочого місця персоналу, що навчається;
- навчально-методичними матеріалами, технічними засобами навчання згідно з типовими програмами підготовки персоналу;
- програмами підготовки інструкторського персоналу;
- кваліфікованим інструкторським персоналом у кількості, достатній для навчання;
- обладнаними навчальними приміщеннями (аудиторіями);
- технічними приміщеннями (комп'ютерними, макетними тощо);
- обладнаними робочими місцями інструкторів;
- навчальною та офісною технікою тощо.

НТЦ повинні мати узгоджене та затверджене в установленому порядку положення про НТЦ, що визначає структуру, взаємовідносини з іншими підрозділами Компанії, Держатомрегулюванням та іншими організаціями та установами, а також встановлює мету, завдання, функції, права і відповідальність НТЦ. У разі зміни статусу або структури навчального центру, положення про НТЦ після його перегляду та затвердження необхідно в установленому порядку надати до Держатомрегулювання.

8) розробляє та впроваджує систему перевірки знань і навичок;

9) розробляє та впроваджує систему документування результатів навчального процесу та звітності;

10) вносить плату у порядку та розмірі, встановлених законодавством та постановами КМУ, за здійснення дозвільних процедур:

- за видачу ліцензії;
- за видачу дубліката ліцензії;
- за внесення змін до ліцензії у випадках, визначених законодавством та постановами КМУ;
- за переоформлення ліцензії у випадках, визначених законодавством та постановами КМУ.

5.7 Для підготовки персоналу, який здійснює функції з безпосереднього управління реакторною установкою на етапі її введення в експлуатацію та експлуатації, НТЦ ВП АЕС повинні бути оснащені ПМТ енергоблоку.

5.8 Вимоги до ПМТ встановлені у СОУ НАЕК 244. Кількість ПМТ повинна бути достатньою для забезпечення потреби ВП АЕС в підготовці та підтриманні кваліфікації персоналу для експлуатації ядерних установок.

5.9 У разі відсутності в НТЦ ВП АЕС ПМТ допускається проводити тренажерну підготовку на інших аналогічних ПМТ, у тому числі - закордонних. За цієї умови на ліцензіата, що проводить тренажерну підготовку посад персоналу, визначених Постановою КМУ від 08.11.2000 № 1683, поширюються вимоги НП 306.2.104-2004.

5.10 В окремих випадках (за відсутності ПМТ) за погодженням з Держатомрегулювання, допускається використовувати тренажери графічного інтерфейсу (багатофункціональні, аналітичні, базових принципів тощо). При цьому ліцензіат повинен обґрунтувати використання таких тренажерів і розробити заходи, що компенсують їх спрощеність та відмінність від підготовки на ПМТ.

5.11 Персонал, підготовка якого підлягає ліцензуванню, персонал з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і посадові особи до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, виконання яких можливе лише на підставі ліцензії, проходять підготовку і підтримання кваліфікації з урахуванням додаткових вимог, установлених для цих осіб нормами, правилами з ядерної і радіаційної безпеки та цим стандартом.

5.12 ДУКП ВДП забезпечує загальну організацію ліцензування вказаних у 1.1 видів діяльності та координацію виконання ліцензійних процедур і заходів, а саме:

- організовує планування заходів та виконання графіків ліцензування і виконання умов ліцензій;
- організовує, координує розробку та розробляє необхідну документацію (стандарти, положення, процедури, методики, ОРД тощо) для ліцензування;
- взаємодіє із Держатомрегулювання з питань ліцензування персоналу, підготовка якого підлягає ліцензуванню, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб, а також інспекційних обстежень, перевірок та нагляду за діяльністю з управління кваліфікацією та підготовки персоналу ДП «НАЕК «Енергоатом»;
- організовує виконання умов ліцензій та контролює їх дотримання;
- забезпечує отримання і зберігання оригіналів ліцензій посадових осіб Дирекції Компанії, генеральних директорів (директорів) ВП та ліцензії на підготовку персоналу з експлуатації ядерних установок;
- організовує та координує планування і виконання заходів з підготовки та підтримання кваліфікації персоналу для експлуатації ядерної установки, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб;
- планує, організовує та забезпечує виконання програм підготовки кандидатів і підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб Дирекції Компанії;
- взаємодіє з ВП, забезпечує планування та організовує навчальні заходи з підготовки та підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб ДП «НАЕК «Енергоатом»;
- забезпечує планування та проведення перевірки знань ліцензованих посадових осіб у центральній комісії ДП «НАЕК «Енергоатом» та комісії Міненерго;
- організовує та координує виконання заходів з усунення порушень умов провадження ліцензованої діяльності та умов ліцензій на підготовку персоналу для експлуатації ядерних установок;
- організовує підготовку та готує встановлену звітність з підготовки та підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб Компанії і передає її у відповідні структурні підрозділи ДП «НАЕК «Енергоатом» та Держатомрегулювання.

5.13 Відокремлені підрозділи для забезпечення ліцензування:

- призначають посадових осіб і структурні підрозділи, відповідальні за організацію та виконання процедур ліцензування;
- розробляють (при необхідності) ОРД з організації ліцензування діяльності посадових осіб та персоналу;
- організовують виконання, виконують та контролюють процедури ліцензування;
- забезпечують отримання та зберігання оригіналів ліцензій посадових осіб ВП на право здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, та ліцензій персоналу ВП на право здійснення безпосереднього управління реакторною установкою АЕС;
- забезпечують дотримання законодавства у сфері дозвільної діяльності та ліцензійних вимог;
- створюють, підтримують і контролюють умови провадження ліцензованої діяльності ВП;
- планують, організовують і забезпечують підготовку кандидатів, підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб і ліцензованого персоналу та перевірку їх знань;
- готують і надають у Дирекцію Компанії та Держатомрегулювання звітну документацію з питань ліцензування, підготовки й підтримання кваліфікації посадових осіб і ліцензованого персоналу;
- організовують супровід і забезпечують проведення перевірки та нагляду Держатомрегулювання у ВП;
- організовують виконання та виконують розпорядження (приписи) із усунення порушень законодавства у сфері дозвільної діяльності, порушень умов провадження ліцензованої діяльності та умов ліцензій.

5.14 Посадові особи та/чи структурні підрозділи, які призначені відповідальними за організацію та виконання процедур ліцензування у ВП, забезпечують:

- перевірку відповідності кандидатів при призначенні на посаду, ліцензованих посадових осіб та ліцензованого персоналу кваліфікаційним вимогам під час роботи на займаній посаді;
- планування діяльності з ліцензування;
- оформлення і ведення документації з ліцензування та надання відповідної звітності;
- зберігання оригіналів ліцензій посадових осіб та персоналу ВП;
- взаємодію з іншими учасниками ліцензування – іншими підрозділами ВП, Дирекцією Компанії, Держатомрегулювання та представниками Інспекції з ядерної безпеки на АЕС.

5.15 Навчально-тренувальні центри (підрозділи) ВП, посадові особи та/чи структурні підрозділи, які призначені відповідальними за організацію та виконання процедур ліцензування у ВП:

- планують, організовують і здійснюють підготовку кандидатів на посади ліцензованих посадових осіб ВП та ліцензованого персоналу ВП АЕС згідно з програмами підготовки, встановленими вимогами системи підготовки та на підставі ліцензії Держатомрегулювання на провадження діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерних установок;

- планують, організують і здійснюють підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб ВП, згідно з програмами та встановленими вимогами системи підтримання кваліфікації;
- планують, організують і здійснюють підтримання кваліфікації ліцензованого персоналу і персоналу ВП АЕС, підготовка якого підлягає ліцензуванню, згідно з програмами та встановленими вимогами системи підтримання кваліфікації;
- взаємодіють з ДУКП ВДП щодо організації та проведення навчальних заходів з підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб ВП;
- забезпечують організацію проведення запланованих та організованих ДУКП ВДП навчань, згідно з програмами та встановленими вимогами системи підтримання кваліфікації;
- взаємодіють з вищими навчальними закладами освіти, іншими навчальними центрами та установами з метою організації на базі цих закладів навчання персоналу, підготовка якого підлягає ліцензуванню, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб;
- відповідають за ведення та зберігання звітної документації з проведеного навчання;
- готують і надають звітну документацію про проведену підготовку і підтримання кваліфікації ДУКП ВДП та Держатомрегулювання;
- контролюють виконання умов дії ліцензії на провадження діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерної установки, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб та організують усунення порушень, виконання приписів і коригувальних заходів, розроблених за результатами інспекційних перевірок та/чи обстежень Держатомрегулювання в установлені терміни;
- забезпечують проведення інспекційних обстежень, перевірок та нагляду Держатомрегулювання у НТЦ ВП.

5.16 Ліцензовані посадові особи та ліцензований персонал повинні:

- надавати повну та достовірну інформацію для перевірки дотримання ліцензійних вимог та оформлення ліцензійних документів;
- дотримуватися умов дії ліцензії;
- підтримувати кваліфікацію з метою забезпечення готовності до виконання своїх обов'язків;
- проходити процедури ліцензування, а також інші форми роботи з персоналом, встановлені нормами, правилами з ядерної і радіаційної безпеки, стандартами та положеннями Держатомрегулювання і ДП «НАЕК «Енергоатом».

5.17 Вимоги до навчально-методичних матеріалів, програм підготовки і підтримання кваліфікації персоналу для експлуатації ядерної установки, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб встановлені у СОУ НАЕК 102.

5.18 ДП «НАЕК «Енергоатом» (Дирекція або ВП за приналежністю), після отримання інформації про прийняття позитивного рішення ліцензійною комісією щодо видачі ліцензії, сплачує послуги з ліцензування та надає копію платіжного доручення про оплату або квитанцію за здійснення дозвільних процедур у Держатомрегулювання з відміткою установи банку, в якому зазначається вид дозвільної процедури.

Якщо протягом 30 календарних днів з дня отримання повідомлення заявником про позитивне прийняття рішення щодо видачі ліцензії оплата не підтверджена, Держатомрегулювання скасовує це рішення.

5.19 Термін дії ліцензії встановлює Держатомрегулювання, але він не повинен бути менше трьох років, окрім ліцензії персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС, і може бути продовжений за заявою ліцензіата.

5.20 Ліцензія видається на бланках спеціального зразка. Ліцензія є документом суворої звітності, оформляється в одному примірнику за встановленою формою та надається ДП «НАЕК «Енергоатом» в установленому порядку.

5.21 Організації та підприємства, що здійснюють підготовку персоналу визначених посад, повинні мати ліцензію Держатомрегулювання на право проведення підготовки персоналу для експлуатації ядерної установки.

5.22 Додаткові вимоги до програм підготовки, технічних засобів навчання та підготовки персоналу:

1) загальні вимоги до навчально-методичних матеріалів, програм підготовки та підтримання кваліфікації встановлені СОУ НАЕК 102;

2) актуалізацію (перегляд) типових програм підготовки, їх погодження з Держатомрегулювання організовує та координує ДУКП ВДП;

3) типові програми підготовки переглядаються у разі:

- зміни специфіки ядерної установки або переходу ядерної установки в інший етап життєвого циклу (наприклад, зняття з експлуатації);

- внесення змін у навчальний процес;

- запровадження нових правил, норм з ядерної та радіаційної безпеки;

- модернізації обладнання ядерної установки;

- принципів змін в експлуатаційній документації;

- запровадження нової системи (елементів системи) підготовки;

- неефективності існуючих програм.

4) технічні засоби навчання повинні забезпечувати навчальний процес відповідно до типових програм підготовки персоналу;

5) застосування технічних засобів навчання у навчальному процесі повинно бути спрямовано на досягнення цілей навчання, встановлених програмами навчання, включаючи надбання умінь та навичок;

6) підготовка та підтримання кваліфікації персоналу проводиться в навчально-тренувальних центрах Компанії, в навчальних закладах системи освіти, навчальних центрах інших організацій та установ в рамках виконання плану підготовки, встановленою індивідуальною програмою підготовки, в тому числі методом самопідготовки;

7) підготовка персоналу для експлуатації ядерної установки, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб проводиться за індивідуальними програмами, складеними у відповідності до типових програм підготовки, розроблених на основі методології системного підходу до навчання і погоджених в установленому порядку з Держатомрегулювання;

8) допускається зменшення обсягу ІПП порівняно з ТПП за рахунок тем, за якими кандидат на попередніх посадах проходив навчання (підготовку та підтримання кваліфікації) і показав задовільні знання, вміння та навички при вхідному контролі. Обґрунтування зміни обсягу підготовки повинні бути зазначені в ІПП;

9) індивідуальні програми підготовки кандидатів на посади персоналу для експлуатації ядерних установок і кандидатів на посади ліцензованих спеціалістів та програми підтримання їх кваліфікації розробляє НТЦ ВП АЕС, затверджує головний інженер (перший заступник генерального директора) ВП АЕС або інша уповноважена посадова особа;

10) відповідальними за розробку індивідуальних програм підготовки для посадових осіб Дирекції Компанії є ДУКП ВДП; для посадових осіб ВП – навчально-тренувальні центри або уповноважені особи/підрозділи ВП при методичному супроводженні ДУКП ВДП;

11) ІПП для посадових осіб Дирекції Компанії, генеральних директорів (директорів) ВП та посадових осіб, що мають право їх замінювати, затверджує перший віце-президент – технічний директор або особа, яка його замінює; для посадових осіб ВП – генеральний директор (директор) ВП або особа, яка його замінює, або уповноважена ним особа (головний інженер, заступник генерального директора, головний інспектор згідно з підпорядкованістю);

12) ІПП повинна зберігатися протягом усього строку діяльності персоналу для експлуатації ядерної установки, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб на цій посаді.

5.23 Вимоги до інструкторського персоналу:

1) інструкторський персонал повинен відповідати кваліфікаційним вимогам (щодо освіти та стажу роботи на попередніх посадах), а також вимогам до здоров'я і допуску до роботи на ядерних установках;

2) інструкторський персонал повинен пройти підготовку на посаду інструктора за індивідуальною програмою, складеною на основі типової програми підготовки на посаду інструктора і розробленою згідно з методологією системного підходу до навчання;

3) підготовка та підтримання кваліфікації інструкторського персоналу повинна передбачати:

- психолого-педагогічне навчання;
- методичне навчання;
- навчання принципам організації та реалізації навчального процесу;
- навчання принципам функціонування, обслуговування та управління технічними й іншими засобами навчання, що використовуються в навчальному процесі;

4) рівень освіти інструкторського і викладацького персоналу, який здійснює теоретичне навчання, повинен бути не нижче встановленого в посадових інструкціях тих, кого навчають;

5) інструкторський персонал, який здійснює практичне навчання, повинен мати:

- технічну освіту, що відповідає профілю тих, кого навчають;
- рівень освіти не нижче освіти, встановленої в посадових інструкціях тих, кого навчають;

- практичний досвід (стаж самостійної роботи) з виконання діяльності, якої він навчає;

б) інструкторський персонал, який здійснює навчання та/або методичне керівництво навчанням на робочому місці, не повинен мати медичних протипоказань для умов праці на цьому робочому місці і повинен мати стаж самостійної роботи не менше 2 років на посаді тих, кого навчають, або на посадах із наростаючою відповідальністю;

7) дирекція та НТЦ ВП організують систематичне, не рідше 1 разу на 3 роки, підтримання кваліфікації інструкторського (викладацького) персоналу навчально-тренувального центру для збереження та вдосконалення його технічних і педагогічних знань, умінь та навичок;

8) підтримання кваліфікації інструкторського (викладацького) персоналу проводиться як в НТЦ ВП, так і в спеціалізованих організаціях, які мають відповідні умови та акредитацію за програмою підтримання кваліфікації, розробленою НТЦ ВП;

9) інструкторський персонал, який здійснює практичне навчання оперативного персоналу АЕС, повинен кожні півроку протягом не менше одного тижня проходити практичне навчання (стажування) для підтримання умінь і навичок за програмою підтримання кваліфікації. Для інструкторського персоналу, який здійснює навчання на повномасштабному тренажері, допускається скорочувати строк практичного навчання (стажування) до одного тижня на рік.

6 ПОРЯДОК ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЯДЕРНИХ УСТАНОВОК

6.1 За наявності умов для підготовки посад персоналу для експлуатації ядерних установок, для отримання (переоформлення, внесення змін) ліцензії заявник – ДП «НАЕК «Енергоатом» - подає до Держатомрегулювання заяву за формою, встановленою у додатку 1 НП 306.1.185-2012.

6.2 ДУКП ВДП організує та координує підготовку комплекту заявних документів для отримання ліцензії.

6.3 Документи готуються у двох примірниках, перший примірник разом із супровідним листом направляється у ліцензійну комісію персоналу Держатомрегулювання, другий - залишається у ДУКП ВДП.

6.4 Заява на отримання ліцензії підписується президентом Компанії та засвідчується печаткою ДП «НАЕК «Енергоатом» (при необхідності) і надається до Держатомрегулювання.

6.5 До заяви додаються такі документи:

а) копії засвідчених в установленому законодавством порядку установчих документів (статут або положення);

б) копія положення про НТЦ ВП АЕС;

в) інформація про перспективні плани діяльності НТЦ ВП АЕС на 2 роки;

г) довідка про наявність:

– потреб Компанії у підготовці посад персоналу для експлуатації ядерних установок в НТЦ ВП АЕС на кожний рік з наступних двох років за кожною посадою персоналу;

– приміщень (класів) НТЦ ВП АЕС, їх кількість і обладнання для проведення теоретичної підготовки персоналу, комп'ютерних та тренажерних занять;

– технічної бібліотеки;

- узгодженої в установленому порядку типової програми (програм) підготовки персоналу - щодо кожної заявленої посади персоналу;
- інструкторського (викладацького) персоналу, кваліфікація якого відповідає вимогам розділу 3 НП 306.2.104-2004 - щодо кожної заявленої посади персоналу;
- комплекту експлуатаційної документації та навчально-методичних матеріалів, які відповідають вимогам розділу 4 НП 306.2.104-2004 - щодо кожної заявленої посади персоналу;
- технічних засобів навчання, що відповідають вимогам розділу 5 НП 306.2.104-2004 - щодо кожної заявленої посади персоналу;
- настанову щодо системи управління (настанову з якості).

6.6 Держатомрегулювання протягом десяти робочих днів з дня надходження заявних документів здійснює їх попередній розгляд та дає оцінку в частині виконання заявником вимог щодо переліку і змісту поданих документів.

6.7 У разі виявлення невідповідності документів установленим вимогам, Держатомрегулювання письмово повідомляє ДП «НАЕК «Енергоатом» про результати попереднього розгляду комплекту документів із зазначенням невідповідностей.

6.8 ДП «НАЕК «Енергоатом» має право в ході розгляду самостійно відкликати заявні документи за підписом особи, яка направила їх на первинний розгляд.

6.9 Держатомрегулювання перевіряє комплект поданих документів щодо повноти, достовірності, однозначності та відповідності вимогам правил, норм з ядерної та радіаційної безпеки, а в разі потреби – шляхом проведення інспекційного обстеження НТЦ ВП.

6.10 За результатами інспекційного обстеження, яке проводиться відповідно до інспекційного плану, розробленого та затвердженого Держатомрегулювання, комісією Держатомрегулювання оформляється акт з викладенням результатів, висновків і пропозицій щодо можливості видачі ліцензії на підготовку заявлених посад персоналу для експлуатації ядерних установок.

6.11 Комплект документів, результати інспекційного обстеження, заходи та звіти ДП «НАЕК «Енергоатом» щодо усунення зауважень формуються Держатомрегулюванням в ліцензійну справу, яка надається до ЛКП Держатомрегулювання.

6.12 ЛКП Держатомрегулювання на підставі детального обговорення документів ліцензійної справи складає висновок про можливість видачі ліцензії, який оформлюється протоколом.

6.13 Рішення про видачу ліцензії на підготовку посад персоналу, визначених постановою КМУ від 08.11.2000 № 1683, приймає відповідальна за видачу ліцензії посадова особа Держатомрегулювання на підставі пропозицій ЛКП Держатомрегулювання.

6.14 Строк перевірки та оцінка поданих документів, прийняття рішення про видачу ліцензії не повинні перевищувати двох місяців від дати одержання всіх необхідних документів, включаючи проведення інспекційного обстеження, а рішення про видачу ліцензії надсилається у ДП «НАЕК «Енергоатом» протягом трьох робочих днів після його прийняття.

6.15 ЛКП Держатомрегулювання направляє копії ліцензії у відповідні структурні підрозділи Держатомрегулювання, що здійснюють державний нагляд за дотриманням умов ліцензії, ДУКП ВДП – у відповідні навчально-тренувальні центри ВП.

7 ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО УПРАВЛІННЯ РУ АЕС 3

7.1 Загальні положення

7.1.1 Процедура отримання ліцензії на право безпосереднього управління реакторною установкою АЕС включає:

- відбір кандидата на посаду ліцензованого спеціаліста;
- підготовку кандидата відповідно до діючих вимог;
- перевірку знань на посаду ліцензованого спеціаліста у відповідній екзаменаційній комісії ВП АЕС ДП «НАЕК «Енергоатом» за участю представника Інспекції з ядерної безпеки на АЕС;
- подання до Держатомрегулювання документів на отримання ліцензії;
- розгляд документів у ЛКП Держатомрегулювання;
- оформлення ліцензії.

7.1.2 Умовою для отримання ліцензії є відповідність персоналу ВП АЕС ліцензійним вимогам та успішне проходження усіх процедур ліцензування.

7.1.3 Керівництво ВП АЕС повинно забезпечити виконання ліцензованим персоналом ліцензійних вимог і умов дії ліцензії.

7.1.4 У ВП АЕС повинен бути передбачений штатним розписом і забезпечений резерв ліцензованих спеціалістів, необхідний для планової систематичної роботи з цим персоналом, включаючи:

- забезпечення процедур ліцензування;
- підтримання кваліфікації ліцензованих спеціалістів;
- підтримання постійної готовності ліцензованого спеціаліста до виконання ліцензованої діяльності;
- просування та підготовку персоналу на більш високі посади.

7.1.5 Документи у ЛКП Держатомрегулювання направляються супровідним листом ВП АЕС, зареєстрованим у встановленому порядку. Допускається направляти одним супровідним листом комплекти документів на кількох кандидатів (ліцензованих спеціалістів) одного ВП АЕС.

7.1.6 ДП «НАЕК «Енергоатом» забезпечує зберігання документів, які підтверджують відповідність спеціаліста ліцензійним вимогам, протягом усього строку роботи ліцензованого спеціаліста.

7.1.7 ДП «НАЕК «Енергоатом» забезпечує документування виконання кандидатом або ліцензованим спеціалістом програми професійної підготовки і підтримання кваліфікації на всіх її етапах та зберігання документів, які підтверджують відповідність спеціаліста ліцензійним вимогам, протягом усього строку роботи ліцензованого спеціаліста у цьому ВП АЕС.

7.1.8 Призупинення, поновлення та анулювання ліцензії, а також її одержання та продовження дії (у тому числі на новій посаді) повинні реєструватися начальником Інспекції з ядерної безпеки на АЕС у журналі реєстрації стану ліцензій персоналу ВП АЕС.

7.2 Основні ліцензійні вимоги

7.2.1 Кандидат на посаду ліцензованого спеціаліста (далі – кандидат) та ліцензований спеціаліст для одержання ліцензії та протягом її дії повинні відповідати ліцензійним вимогам до стану здоров'я, допуску до роботи на ядерній установці та кваліфікації.

7.2.2 Керівництво ВП АЕС повинне ознайомити кандидата на посаду ліцензованого спеціаліста під підпис із ліцензійними вимогами, обсягом і процедурами ліцензійного процесу до початку його підготовки на посаду.

7.2.3 Кандидат або ліцензований спеціаліст має проходити медичні огляди:

- попередній – при прийнятті на роботу;
- періодичні – впродовж трудової діяльності.

7.2.4 ВП АЕС повинен забезпечити медичні огляди кандидатів та ліцензованих спеціалістів. Порядок медичних оглядів та перелік медичних протипоказань, за наявності яких особа не може бути допущена до робіт на ядерних установках, встановлюється Міністерством охорони здоров'я України.

7.2.5 Кандидат або ліцензований спеціаліст, у якого виявлено захворювання, зазначене в переліку медичних протипоказань щодо допуску до роботи з джерелами іонізуючого випромінювання, до роботи на ядерних установках не допускається.

7.2.6 Кандидат або ліцензований спеціаліст повинен мати допуск керівника ВП АЕС до роботи на ядерній установці відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.97 № 1471.

7.2.7 Кандидат або ліцензований спеціаліст повинен відповідати ліцензійним вимогам до кваліфікації, а саме: до освіти, стажу роботи на попередніх посадах, а також до професійної підготовки.

7.2.8 Кандидат або ліцензований спеціаліст повинен мати повну вищу освіту з однієї з таких спеціальностей¹:

а) профільна спеціальність² – повністю відповідає профілю (роду) діяльності з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС, тобто дає базові знання з ядерних дисциплін³, необхідні для здійснення діяльності, що ліцензується.

б) базова спеціальність⁴ – в основному відповідає профілю діяльності з управління реакторною установкою, тобто дає базові знання з ядерних дисциплін, необхідні для здійснення діяльності, що ліцензується.

7.2.9 Вимоги до стажу роботи на попередніх посадах установлені в НП 306.2.103-2004.

¹ Спеціальності наведені відповідно до «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266

² Профільна спеціальність - атомна енергетика. Відповідно до навчальних планів вищих навчальних закладів кількість годин з ядерних дисциплін для зазначеної спеціальності є достатньою. До профільної спеціальності може бути віднесено будь-яку іншу спеціальність, для якої у навчальних планах вищих навчальних закладів ядерні дисципліни та кількість годин за ними відповідає спеціальності «Атомна енергетика».

³ До ядерних дисциплін вищих навчальних закладів відноситься: ядерна фізика; фізика ядерних реакторів; теорія реакторів; ядерні паро-утворюючі установки; атомні електростанції.

⁴ Базова спеціальність - спеціальність, що відповідає галузі знання «Електрична інженерія» та має у навчальних планах вищих навчальних закладів не менше 100 годин з ядерних дисциплін.

7.2.10 До підготовки на посаду ліцензованого спеціаліста допускається кандидат, який відповідає кваліфікаційним вимогам з освіти і стажу роботи на попередніх посадах.

7.2.11 При підготовці на посаду ліцензованого спеціаліста кандидат повинен пройти:

- необхідне теоретичне та практичне навчання (стажування);
- тренажерну підготовку з навичок безпосереднього управління реакторною установкою;
- перевірку знань, необхідних для здійснення діяльності, що ліцензується (в процесі іспитів на посаду);
- отримати практичні навички виконання посадових обов'язків із здійснення діяльності, що ліцензується, під керівництвом і контролем ліцензованого спеціаліста (пройти дублювання).

7.3 Підготовка та допуск персоналу

7.3.1 Після успішного завершення теоретичного і практичного навчання за індивідуальною програмою та тренажерної підготовки кандидат на посаду ліцензованого спеціаліста повинен пройти перевірку знань на посаду у відповідній екзаменаційній комісії ВП АЕС за участю представника (державного інспектора) Держатомрегулювання.

7.3.2 Перевірка знань організовується та проводиться відповідно до положення про перевірку знань у ДП «НАЕК «Енергоатом» та/або ВП АЕС. Положення про перевірку знань законодавства, норм і правил з ядерної і радіаційної безпеки повинні бути погоджені Держатомрегулюванням.

7.3.3 Після успішного проходження перевірки знань кандидат на посаду ліцензованого спеціаліста допускається до дублювання на робочому місці з метою отримання кандидатом практичних навичок виконання посадових обов'язків із здійснення діяльності, що ліцензується.

7.3.4 Тривалість і обсяг дублювання (кількість і вид обов'язкових протиаварійних тренувань) установлюється комісією з перевірки знань, але не менше 12 робочих змін з розрахунку восьмигодинної тривалості робочої зміни.

7.3.5 Дублювання кандидата проводиться під керівництвом і контролем призначеного для цього ліцензованого спеціаліста.

Кандидату-дублеру для виконання обов'язків на робочому місці під контролем і керівництвом ліцензованого спеціаліста ліцензія не потрібна.

7.3.6 Під час дублювання за всі дії дублера в рівній мірі відповідають ліцензований спеціаліст, відповідальний за дублювання, і дублер.

7.4 Підтримання кваліфікації

7.4.1 Усі ліцензовані спеціалісти зобов'язані проходити підтримання кваліфікації з метою збереження та вдосконалення знань, умінь і навичок, необхідних для постійної готовності до виконання діяльності з безпосереднього управління реакторною установкою в усіх режимах її роботи.

7.4.2 Підтримання кваліфікації ліцензованого персоналу проводиться в навчально-тренувальних центрах ВП АЕС, які забезпечують розроблення програм підтримання кваліфікації та облік їх виконання кожним ліцензованим спеціалістом.

7.4.3 Підтримання кваліфікації ліцензованих спеціалістів проводиться за програмою, складеною за дворічним циклом, який починається з дати отримання (продовження, продовження на новій посаді) ліцензії та охоплює заходи, що проводяться між черговими перевітками знань.

7.4.4 Дворічний цикл підтримання кваліфікації може проводитися за річними програмами, які повинні доповнювати одна одну за принципом наступності та можуть коригуватися з урахуванням результатів роботи ліцензованого спеціаліста, реальних подій (аналізу досвіду експлуатації, відмов, порушень і аварій) на ядерних установках і пропозицій ліцензованого спеціаліста.

7.4.5 Програма підтримання кваліфікації розробляється з урахуванням постійного або епізодичного характеру здійснення діяльності, що ліцензується, при виконанні посадових обов'язків ліцензованого спеціаліста і затверджується головним інженером (першим заступником генерального директора) ВП АЕС.

7.4.6 Програма підтримання кваліфікації повинна містити теоретичну та практичну частини:

а) теоретична частина підтримання кваліфікації повинна передбачати протягом усього циклу регулярні теоретичні заняття за темами додатку В, а також з питань, з яких ліцензованому спеціалісту необхідно вдосконалити свої знання.

Конкретна тематика визначається результатами попередньої перевірки знань, освітою, стажем, досвідом роботи спеціаліста;

б) практична частина підтримання кваліфікації повинна бути організована таким чином, щоб кожний ліцензований спеціаліст протягом дворічного циклу підтримання кваліфікації, як мінімум, відпрацював на ПМТ всі режими відповідно до Додатку Г, безпосередньо здійснюючи управління реакторною установкою.

в) режими з безпосереднього управління реакторною установкою, які успішно відпрацьовані при виконанні посадових обов'язків ліцензованого спеціаліста, можуть бути зараховані до виконаних при плануванні тренажерної частини програми.

7.4.7 Результатом підтримання кваліфікації за дворічним циклом є перевірка знань у відповідній екзаменаційній комісії ВП АЕС в обсязі вимог посадової інструкції.

7.4.8 ВП АЕС ДП «НАЕК «Енергоатом» забезпечують облік виконання програми підтримання кваліфікації кожного ліцензованого спеціаліста.

7.5 Додаткові вимоги до підготовки персоналу для енергоблоків АЕС, що вводяться в експлуатацію

7.5.1 Наявність підготовленого кваліфікованого персоналу є однією із умов надання та дії ліцензії Держатомрегулювання на здійснення діяльності на етапі життєвого циклу енергоблоку АЕС «введення в експлуатацію».

7.5.2 ДП «НАЕК «Енергоатом» не пізніше, ніж за місяць до початку пусконаладжувальних робіт на енергоблоці АЕС, що вводиться в експлуатацію, повинно:

- укомплектувати енергоблок, що вводиться, персоналом відповідно до штатного розпису;
- забезпечити шляхом підготовки необхідний рівень кваліфікації персоналу енергоблоку, що вводиться;
- забезпечити контроль рівня кваліфікації персоналу шляхом проведення іспитів на посаду і допуску до самостійної роботи;

– забезпечити на енергоблоці, що вводиться, отримання ліцензій персоналом, у посадові обов'язки якого входить виконання діяльності, що ліцензується.

7.5.3 До початку підготовки персоналу на АЕС (для енергоблока АЕС, що вводиться в експлуатацію) повинні бути розроблені і введені в дію виробничі інструкції, посадові інструкції, кваліфікаційні характеристики, інструкції з охорони праці, пожежної і техногенної безпеки та інша експлуатаційна документація.

7.5.4 Програми підготовки персоналу для енергоблока АЕС, що вводиться в експлуатацію, складаються за період, необхідний для підготовки персоналу, але не пізніше ніж за 12 місяців до початку пусконаладжувальних робіт на енергоблоці АЕС.

7.5.5 Програми підготовки передбачають як теоретичне, так і практичне навчання персоналу (підготовка на технічних засобах навчання (ПМТ) в НТЦ, стажування і дублювання на діючих енергоблоках АЕС та інші заходи).

7.5.6 Програми підготовки повинні додатково передбачати навчання персоналу з проведення всього комплексу пусконаладжувальних робіт, у тому числі:

- проведення ядерно-небезпечних робіт під час введення в експлуатацію;
- проведення приймально-здавальних випробувань обладнання і систем енергоблока;
- контроль параметрів і характеристик обладнання і систем енергоблока;
- організаційні і технічні засоби забезпечення безпеки і захисту персоналу під час проведення пусконаладжувальних робіт;
- дії у разі виникнення аварійних ситуацій під час проведення пусконаладжувальних робіт.

7.6 Додаткові вимоги до підготовки і підтримання кваліфікації персоналу для енергоблоків АЕС, що знімаються із експлуатації

7.6.1 ДП «НАЕК «Енергоатом» повинно забезпечити дотримання вимог ліцензій і виконання персоналом усіх умов дії ліцензій, наданих персоналу на право виконання ліцензованої діяльності на енергоблоці АЕС, що знімається з експлуатації.

7.6.2 Специфічні вимоги та умови дії ліцензій (у разі необхідності) вносяться на підставі рішення Держатомрегулювання.

7.6.3 Програми підготовки і підтримання кваліфікації персоналу повинні передбачати як теоретичне, так і практичне навчання з урахуванням особливостей кожного етапу зняття енергоблока АЕС з експлуатації і пов'язаних із цим організаційних і технічних заходів безпеки.

7.6.4 Навчання персоналу особливостям проведення чергового етапу зняття енергоблока АЕС з експлуатації повинно закінчитись до початку відповідного етапу.

7.6.5 Для персоналу, допущеного до самостійної роботи, необхідність проведення та обсяг іспиту на посаду перед початком чергового етапу зняття з експлуатації встановлюються ДП «НАЕК «Енергоатом» у програмах підтримання кваліфікації.

7.7 Порядок ліцензування

7.7.1 Після успішного завершення усіх передбачених процедур підготовки ліцензованого спеціаліста, ВП АЕС для отримання ліцензії подає до ЛКП Держатомрегулювання такі документи:

- подання про одержання ліцензії (далі – Подання);
- копії протоколів засідання екзаменаційної комісії з перевірки знань (іспиту на посаду) ліцензованого спеціаліста.

7.7.2 Подання оформлюється на бланку ВП АЕС згідно з формою Додатку 1 НП 306.2.103-2004 та надається за підписом генерального директора ВП АЕС, скріпленим печаткою ВП.

7.7.3 Кандидат на посаду ліцензованого спеціаліста в Поданні письмово дає свою згоду та підтверджує достовірність і повноту інформації, що надається.

7.7.4 Комплект заявних документів оформляє уповноважений підрозділ ВП АЕС у двох примірниках. Перший примірник разом із супровідним листом направляється до ЛКП Держатомрегулювання, другий - залишається у підрозділі.

7.7.5 Начальник Інспекції з ядерної безпеки на АЕС у примірнику Подання, що направляється до ЛКП Держатомрегулювання, підтверджує своїм підписом, засвідченим штампом Інспекції з ядерної безпеки на АЕС, факт завершення підготовки кандидата, а також достовірність інформації в документах, що надаються до ЛКП.

7.7.6 На запит ЛКП Держатомрегулювання ВП АЕС забезпечує надання додаткової інформації, що підтверджує відповідність кандидата вимогам для отримання ліцензії.

7.7.7 ЛКП Держатомрегулювання розглядає подані документи, видає ліцензію або, за наявності підстав, надсилає повідомлення із обґрунтуванням відмови в її видачі.

7.7.8 Ліцензія видається на два роки з правом її продовження на бланках спеціального зразка.

7.7.9 Ліцензія дійсна тільки для безпосереднього управління реакторною установкою на посаді (посадах) на енергоблоках і типах реакторних установок, які зазначені в ній.

7.7.10 Права, що надаються ліцензією, не можуть бути передані або поширені на іншу особу.

7.7.11 Ліцензія є підставою для керівника ВП АЕС допустити в установленому порядку спеціаліста до самостійного здійснення діяльності, що ліцензується, на посаді або посадах, зазначених в ліцензії, в межах терміну її дії.

7.7.12 Дані про отриману ліцензію вносяться у посвідчення про перевірку знань ліцензованого спеціаліста.

8 ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ

8.1 Загальні положення

8.1.1 Перелік посадових осіб, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, а також діяльність яких може здійснюватися лише на підставі ліцензії, визначається в ліцензії на провадження діяльності ЕО на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів.

До цього переліку включаються посадові особи, до службових обов'язків яких віднесено:

- прийняття рішень про режим роботи ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів;
- прийняття рішень про впровадження планів протиаварійного реагування;

- прийняття рішень про впровадження модернізації та модифікації систем, важливих для безпеки;
- допуск персоналу до безпосереднього управління реакторною установкою атомної електростанції;
- контроль за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки (внутрішній нагляд).

8.1.2 Особи, які заміщають ліцензованих посадових осіб – керівників Дирекції та ВП, повинні мати ліцензію Держатомрегулювання на право здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки.

8.1.3 Процедури отримання ліцензії включають:

- відбір та підготовку кандидата;
- перевірку знань законодавства, норм і правил з ядерної і радіаційної безпеки у присутності та за участю державного інспектора Держатомрегулювання в рамках здійснення державного нагляду;
- подання до ЛКП Держатомрегулювання документів на отримання ліцензії;
- попередній розгляд документів у ЛКП Держатомрегулювання;
- розгляд документів та підготовка пропозицій ліцензійною комісією;
- прийняття рішення Держатомрегулювання про видачу або відмову у видачі ліцензії.

8.2 Основні ліцензійні вимоги

8.2.1 Особа, яка претендує на зайняття посади зі здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, виконання яких можливе лише на підставі ліцензії, або ліцензована посадова особа (далі – кандидат) для одержання ліцензії і протягом терміну її дії повинні відповідати ліцензійним вимогам до стану здоров'я, допуску до роботи на ядерній установці, сховищі для захоронення РАВ та кваліфікації.

8.2.2 Кандидат має отримати допуск до роботи на ядерній установці або сховищі для захоронення радіоактивних відходів відповідно до порядку проведення спеціальної перевірки для надання фізичним особам допуску до виконання особливих робіт на ядерних установках з ядерними матеріалами, радіоактивними відходами, іншими джерелами іонізуючого випромінювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.97 № 1471.

8.2.3 Ліцензовані посадові особи повинні усвідомлювати необхідність дотримання культури безпеки як пріоритетного принципу здійснення діяльності відповідно до фундаментальних принципів безпеки, встановлених у НП 306.2.141-2008.

8.2.4 Кваліфікаційні вимоги для кандидатів визначаються з урахуванням вимог законодавства, відповідних норм, правил з ядерної і радіаційної безпеки та змісту організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, на займаній посаді.

8.2.5 Кваліфікаційні вимоги щодо освіти, стажу, досвіду роботи, обсягу знань, умінь, навичок та обов'язків, які необхідні для здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, встановлюються у посадових інструкціях.

8.2.6 Кваліфікаційні вимоги до керівника ДП «НАЕК «Енергоатом» встановлюються уповноваженим органом державного управління експлуатуючою організацією за погодженням з Держатомрегулювання (додаток Д) та Статутом.

8.2.7 Кваліфікаційні вимоги до заступників керівника ДП «НАЕК «Енергоатом» і генеральних директорів ВП АЕС встановлюються уповноваженим органом державного управління експлуатуючою організацією за погодженням з Держатомрегулювання (додаток Д) та посадовою інструкцією, а для інших ліцензованих посадових осіб тільки посадовою інструкцією.

8.3 Підготовка та підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб

8.3.1 Кандидат повинен пройти професійну підготовку (навчання, тренування, стажування) за ІПП, розробленою згідно з ТПП. ІПП повинна зберігатися протягом усього строку діяльності ліцензованої посадової особи на цій посаді.

8.3.2 ІПП повинна бути спрямована на досягнення рівня компетенції ліцензованої посадової особи, необхідного для безпечної експлуатації ядерних установок або сховищ захоронення радіоактивних відходів в умовах нормальної експлуатації, при порушенні нормальної експлуатації і аваріях, та забезпечення його готовності до виконання посадових обов'язків.

8.3.3 Допускається зменшення обсягу ІПП порівняно з типовою програмою за рахунок тем, за якими кандидат на попередніх посадах проходив навчання (підготовку, підтримання та підвищення кваліфікації, стажування) або підтвердив задовільний рівень знань, вмінь і навичок при періодичних перевірках знань, оцінках кваліфікації або діяльності.

8.3.4 Допускається не розробляти ІПП кандидатів на посади керівника ДП «НАЕК «Енергоатом» та його заступників за таких умов:

- а) кандидат відповідає кваліфікаційним вимогам з освіти та стажу;
- б) кандидат на попередніх посадах:
 - здійснював організаційно-розпорядчі функції, пов'язані із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки;
 - проходив навчання з технічної експлуатації, ядерної і радіаційної безпеки (підготовку, підтримання, стажування або підвищення кваліфікації);
 - показав задовільні знання та розуміння ядерної і радіаційної безпеки при перевірках знань за участю державного інспектора Держатомрегулювання;
 - в установленому порядку періодично заміщав керівника на посаді, яку планується займати;
- в) вхідний контроль, проведений у вигляді співбесіди згідно з порядком, встановленим уповноваженим органом управління експлуатуючою організацією, показав задовільні знання кандидата, які не потребують навчання за тематикою типової програми.

8.3.5 У цьому випадку до Держатомрегулювання надається протокол вхідного контролю (співбесіди) та довідка згідно з формою додатку Е, яка свідчить про виконання зазначених умов.

8.3.6 ДП «НАЕК «Енергоатом» організовує безперервне підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб і забезпечує умови для вдосконалення знань, умінь і навичок з питань, віднесених до їх компетенції.

8.3.7 Підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб проводиться за ІППК, яка розробляється згідно з тематичним планом

8.3.8 з урахуванням тематики, викладеної у додатку Ж, та:

- освіти та стажу на попередніх посадах;
- змісту організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки;
- досвіду роботи на посаді.

8.3.9 ІППК, як правило, має охоплювати цикл заходів, що проводяться між черговими перевірками знань.

8.3.10 ІППК посадових осіб Дирекції Компанії розробляє ДУКП ВДП і затверджує перший віце-президент – технічний директор.

8.3.11 ІППК для ліцензованих посадових осіб та осіб з правом заміщення ліцензованих посадових осіб ВП розробляє НТЦ та/або уповноважений підрозділ ВП і затверджують для:

- генеральних директорів (директорів) ВП – перший віце-президент – технічний директор;
- інших посадових осіб ВП – генеральний директор ВП або уповноважена ним особа (головний інженер, заступник генерального директора, головний інспектор згідно з підпорядкованістю).

8.3.12 Підтримання кваліфікації ліцензованих посадових осіб – це безперервний професійний розвиток, який включає:

- самопідготовку, в тому числі з використанням автоматизованих систем та дистанційного навчання;
- індивідуальне навчання (консультування);
- групове навчання на курсах, семінарах, практичних тренінгах;
- цільове навчання в навчальних закладах;
- стажування.

Крім навчальних заходів, підтримання кваліфікації може включати заходи, що сприяють підтриманню та вдосконалюванню кваліфікації ліцензованих посадових осіб і свідчать про відповідність їх кваліфікації встановленим вимогам. До таких заходів належать корпоративні, галузеві або міжнародні технічні (науково-технічні, науково-практичні) семінари, конференції та наради з функціями обміну інформацією та досвідом, поширення передових знань і прийомів, колективного пошуку рішень по існуючим проблемам щодо безпеки експлуатації ядерних установок, ядерної та радіаційної безпеки, культури безпеки тощо.

8.3.13 Участь в подібних заходах має передбачати, як мінімум, один з таких видів діяльності ліцензованої посадової особи:

- розробка і презентація (доповідь) матеріалів по тематиці семінару, конференції, наради;
- розробка аналітичного звіту або підготовка публікації для технічного (науково-технічного) видання за результатами семінару, конференції, наради;
- затвердження матеріалів семінару або рішення конференції, наради;
- участь у обговоренні та прийнятті колективного рішення.

8.3.14 Участь у цих заходах має фіксуватись в індивідуальній програмі підтримання кваліфікації. Форма індивідуальної програми підтримання кваліфікації повинна передбачати облік подібних заходів.

8.3.15 Ліцензовані посадови особи зі встановленою періодичністю та за результатами підготовки (підтримання кваліфікації) повинні пройти перевірку знань законодавства, норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки за участю державного інспектора Держатомрегулювання:

- в постійно діючій екзаменаційній комісії уповноваженого органу управління експлуатуючою організацією згідно з вимогами, встановленими для керівників ЕО - на посаду керівника ДП «НАЕК «Енергоатом», його заступників і генеральних директорів ВП АЕС;
- у відповідних екзаменаційних комісіях Дирекції Компанії та ВП на інші посади.

8.3.16 Підготовка та перевірка знань кандидата повинні включати питання щодо формування та підтримки культури безпеки як пріоритетного принципу здійснення діяльності у сфері використання ядерної енергії.

8.3.17 ДП «НАЕК «Енергоатом» забезпечує документування виконання кандидатом або ліцензованою посадовою особою програми професійної підготовки, а також підтримання кваліфікації.

8.4 Порядок ліцензування

8.4.1 Для отримання ліцензії ДП «НАЕК «Енергоатом» подає до Держатомрегулювання такі документи:

- заяву на отримання ліцензії;
- засвідчену в установленому законодавством порядку копію посадової інструкції;
- копії протоколів з перевірки знань та документів, що підтверджують відповідність кандидата кваліфікаційним вимогам, визначеним у його посадовій інструкції;
- індивідуальну програму підготовки кандидата;
- копії наказів про надання допуску до виконання особливих робіт.

8.4.2 Кандидат на ліцензовану посаду або посаду з правом заміщення ліцензованої посадової особи в заяві на отримання ліцензії письмово дає свою згоду та підтверджує достовірність і повноту викладеної у заяві інформації.

8.4.3 Підготовку документів на отримання ліцензії для кандидатів на ліцензовані посади і посади з правом заміщення ліцензованих посадових осіб на підставі ліцензії, письмове ознайомлення їх та направлення документів у Держатомрегулювання забезпечують:

- для кандидатів Дирекції Компанії – ДУКП ВДП;
- для генеральних директорів (директорів) ВП – ДУКП ВДП разом із уповноваженою особою/підрозділом ВП;
- для кандидатів ВП – уповноважена особа/підрозділ ВП.

8.4.4 Заяву на отримання ліцензії Держатомрегулювання оформляє:

- на керівника ДП «НАЕК «Енергоатом» (президента Компанії), його заступників і генеральних директорів ВП АЕС – експлуатуюча організація (ДП «НАЕК «Енергоатом») за підписом президента Компанії або уповноважений орган управління експлуатуючою організацією за підписом керівника цього органу і завіряється відповідними печатками;

– Дирекція Компанії – для інших посад ліцензованих посадових осіб Дирекції Компанії та генеральних директорів (директорів) ВП (окрім ВП АЕС) за підписом президента Компанії та завіряються відповідною печаткою;

– ВП – для інших посад ліцензованих посадових осіб відокремленого підрозділу за підписом генерального директора (директора) ВП і завіряються відповідною печаткою.

8.4.5 Оформлені документи на отримання ліцензії:

– генеральними директорами (директорами) відокремлених підрозділів, уповноважена особа/підрозділ ВП супровідним листом направляють у Дирекцію Компанії для перевірки (при необхідності – дооформлення) і подальшого направлення документів у Держатомрегулювання;

– керівником ДП «НАЕК «Енергоатом» (президентом Компанії), його заступниками і генеральними директорами ВП АЕС, ДУКП ВДП супровідним листом направляє до Держатомрегулювання або, при необхідності, до уповноваженого органу управління експлуатуючою організацією, який в свою чергу після перевірки, подає їх у Держатомрегулювання;

– іншими посадовими особами відокремлених підрозділів, уповноважена особа/підрозділ ВП супровідним листом направляють у Держатомрегулювання.

8.4.6 Держатомрегулювання проводить попередній розгляд поданих документів з метою оцінки відповідності їх форми та змісту встановленим вимогам і протягом п'яти робочих днів повідомляє ДП «НАЕК «Енергоатом» про результати попереднього розгляду.

8.4.7 Результати розгляду заяви та документів оформляються протоколом рішення ЛКП Держатомрегулювання про видачу, відмову у видачі, внесення змін до ліцензії, зупинення, поновлення дії та/чи анулювання ліцензії.

8.4.8 Строки розгляду заяви та документів не повинні перевищувати двох місяців з дня надходження заяви та повного пакету документів, необхідних для прийняття рішення про видачу ліцензії.

8.4.9 Відповідальність за виконання умов ліцензії несуть ліцензовані посадові особи. Ліцензія є документом персонального характеру і не може бути передана або поширена на іншу особу.

8.4.10 Оригінали ліцензій видаються Заявнику (Дирекції або ВП за приналежністю) і повинні зберігатися протягом усього періоду роботи ліцензованої посадової особи на відповідній посаді та трьох років після її звільнення (переведення). Ліцензованій посадовій особі видається копія ліцензії.

8.4.11 Зберігання оригіналів ліцензій посадових осіб Дирекції Компанії забезпечує ДУКП ВДП, ліцензій посадових осіб ВП – уповноважений підрозділ ВП.

8.4.12 Ліцензія є підставою для допуску ліцензованої посадової особи до самостійного виконання організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, на посаді, зазначеній в ліцензії, в межах терміну її дії, який оформлюється наказом в установленому порядку. Дані про отриману ліцензію вносяться у посвідчення про перевірку знань ліцензованої посадової особи.

8.4.13 Копія ліцензії та копія наказу про допуск до самостійного виконання обов'язків повинні зберігатися на робочому місці ліцензованої посадової особи.

8.4.14 У зв'язку зі змінами посадових обов'язків ліцензованої посадової особи та в інших випадках, визначених законодавством, до ліцензії можуть бути внесені зміни в порядку, установленому законодавством.

9 ВІДМОВА У ВИДАЧІ ЛІЦЕНЗІЙ

9.1 Держатомрегулювання при наявності підстав, передбачених частиною першою статті 13 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» надсилає Заявнику обґрунтовану відмову у видачі ліцензії.

9.2 Підставою для відмови у видачі ліцензії може бути:

- виявлення неспроможності заявника забезпечити дотримання умов провадження заявленого виду діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерної установки, персоналу з безпосереднього управління реакторною установкою АЕС і ліцензованих посадових осіб, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки (наприклад, при негативних висновках інспекційного обстеження);
- неподання окремих документів або подання останніх з неповною інформацією, що унеможливує складення позитивного висновку про здатність здійснювати заявлені види діяльності;
- виявлення недостовірної або перекрученої інформації у наданих документах.

9.3 Рішення про відмову у видачі ліцензії надсилається ДП «НАЕК «Енергоатом» в триденний строк після прийняття рішення із зазначенням причин відмови та умов повторного розгляду заяви.

9.4 Рішення про відмову у видачі ліцензії, поновлення дії ліцензії оформляється в письмовому вигляді.

9.5 Це рішення може бути оскаржене ДП «НАЕК «Енергоатом» у судовому порядку.

9.6 ДУКП ВДП спільно з ВП (НТЦ ВП) усувають виявлені зауваження і готують звіт про усунення порушень.

9.7 Звіт разом із супровідним листом Компанії направляється до Держатомрегулювання.

9.8 Повторне подання документів для одержання ліцензії можливе після повного усунення причин відмови.

9.9 У разі відмови у видачі ліцензії плата за здійснення дозвільних процедур не повертається.

9.10 Рішення про необхідність виконання повторних контрольних процедур ліцензування у кожному конкретному випадку приймає відповідальна за видачу ліцензії посадова особа Держатомрегулювання.

10 УМОВИ ДІЇ ЛІЦЕНЗІЙ

10.1 Особливості умов дії ліцензії для провадження діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерних установок

Умовами дії ліцензії на провадження діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерних установок є:

- відповідність ДП «НАЕК «Енергоатом» ліцензійним вимогам;
- відсутність систематичних порушень у роботі ядерної установки (за критерієм – не більше двох за 12 місяців підряд), пов'язаних з недоліками підготовки персоналу ДП «НАЕК «Енергоатом» та зафіксованих у звітах про розслідування експлуатаційних подій у роботі атомних станцій;
- подання ДП «НАЕК «Енергоатом» до Держатомрегулювання щорічних звітів про проведену підготовку персоналу для експлуатації ядерних установок;
- усунення порушень і своєчасне виконання заходів, розроблених ДП «НАЕК «Енергоатом» з усунення недоліків, що були виявлені Держатомрегулювання при інспекційних перевірках або обстеженнях.

10.1.1 За 30 днів до закінчення кожного календарного року протягом дії ліцензії ДП «НАЕК «Енергоатом» подає до Держатомрегулювання звіт, у якому за звітний рік міститься така інформація:

- кількість підготовленого та такого, який проходить підготовку, персоналу за кожною посадою, на підготовку якого видана ліцензія, його персональний склад, календарні строки та тривалість етапів підготовки за кожною індивідуальною програмою із зазначенням відповідної тривалості за типовою програмою підготовки;
- дата допуску та номер наказу (розпорядження) про допуск до самостійної роботи підготовленого персоналу (наявність ліцензії - для персоналу, який здійснює безпосереднє управління реакторною установкою);
- порушення в роботі ядерної установки за звітний період, які зафіксовані у звітах про розслідування порушень та пов'язані з недоліками підготовки посад персоналу, визначених Постановою;
- виконання інструкторським (викладацьким) персоналом ДП «НАЕК «Енергоатом» програм підтримання кваліфікації відповідно до встановлених вимог;
- робота, яка здійснена за звітний період ДП «НАЕК «Енергоатом», навчально-тренувальним центром ВП з удосконалення навчального процесу підготовки посад, визначених Постановою.

10.1.2 Підготовку щорічного звіту організовує і координує ДУКП ВДП, який у тому числі конкретизує вимоги щодо надання інформації від ВП.

10.1.3 За результатами розгляду щорічних звітів про виконання підготовки посад персоналу, визначених Постановою, Держатомрегулювання може прийняти рішення про проведення перевірки дотримання умов дії ліцензії у ДП «НАЕК «Енергоатом». Порядок і строки проведення такої перевірки визначає Держатомрегулювання.

10.2 Особливості умов дії ліцензії на право провадження діяльності з безпосереднього управління РУ АЕС:

10.2.1 Умовами дії ліцензії на право провадження діяльності з безпосереднього управління реакторною установкою є:

- відповідність ліцензованого спеціаліста ліцензійним вимогам;

- підтримання постійної готовності ліцензованого спеціаліста до виконання діяльності, що ліцензується, в усіх режимах роботи реакторної установки;
- відсутність порушень ліцензованим спеціалістом норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки та інструкцій з експлуатації ядерної установки при виконанні діяльності, що ліцензується.

10.2.2 При зміні посадових обов'язків ліцензованого персоналу на окремих етапах життєвого циклу ядерної установки (наприклад, на етапі зняття з експлуатації) допускається в установленому законодавством та цим стандартом порядку вносити зміни в умови дії ліцензії.

10.2.3 Протягом усього терміну дії ліцензії, незалежно від посади, ліцензований спеціаліст повинен здійснювати діяльність, що ліцензується, або перебувати в стані постійної готовності до її здійснення, в усіх режимах роботи реакторної установки.

10.2.4 Виконанням ліцензованої діяльності вважається безпосереднє управління реакторною установкою тривалістю не менше однієї зміни із документуванням фактів приймання та здачі зміни.

10.2.5 Під час тривалих зупинень енергоблоку (ремонт, реконструкція тощо) ВП АЕС повинен забезпечити готовність ліцензованих спеціалістів до здійснення діяльності, що ліцензується, в усіх режимах роботи реакторної установки, в тому числі шляхом систематичних тренажерних занять зазначених спеціалістів на відповідних ПМТ енергоблоку.

10.2.6 У разі перерви у виконанні ліцензованої діяльності понад 3 місяці поспіль настає втрата готовності ліцензованого спеціаліста. При втраті спеціалістом готовності до здійснення діяльності, що ліцензується, керівник ВП АЕС повинен відсторонити спеціаліста від самостійної роботи (не допустити до самостійної роботи) на посаді ліцензованого спеціаліста.

10.2.7 Під час втрати готовності ліцензований спеціаліст може бути допущений до самостійного виконання ліцензованої діяльності лише після проведення необхідних компенсуючих заходів, а саме:

- підтримання/відновлення готовності ліцензованого спеціаліста до виконання ліцензованої діяльності повинно проводитись на повномасштабному тренажері;

Примітка 1. У разі відсутності повномасштабного тренажера допускається проводити підтримання/відновлення готовності до виконання ліцензованої діяльності на графічних тренажерах енергоблоку.

Примітка 2. У разі відсутності тренажерів основним заходом підтримання/відновлення готовності до виконання ліцензованої діяльності є дублювання.

- заходи з підтримання/відновлення готовності (тренажерні заняття, дублювання) повинні проводитись на робочому місці провідного інженера управління реактором та провідного інженера управління блоком;

– для підтримання готовності до виконання ліцензійної діяльності у разі перерви в її виконанні на робочому місці, ліцензований спеціаліст має протягом будь-яких трьох місяців поспіль пройти підтримання кваліфікації не менше ніж у такому обсязі: тренажерні заняття на ПМТ протягом не менше трьох годин і одна зміна дублювання, або дублювання протягом не менше трьох змін.

Примітка. Тренажерні заняття на графічному тренажері енергоблоку протягом не менше чотирьох годин і одна зміна дублювання.

10.2.8 У разі перерви у виконанні ліцензованої діяльності понад три місяці, але не більше шести місяців, слід виконати відновлення готовності одним із таких способів: тренажерні заняття на ПТМ протягом не менше восьми годин і одна зміна дублювання, або дублювання протягом не менше чотирьох-шести змін.

Примітка. Тренажерні заняття на графічному тренажері енергоблоку протягом не менше дванадцяти годин і дві зміни дублювання.

10.2.9 У разі втрати готовності до виконання ліцензованої діяльності понад шість місяців поспіль ліцензія анулюється згідно з вимогами НП 306.2.103-2004.

10.2.10 Ліцензований спеціаліст повинен виконувати вимоги норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки, інструкцій з експлуатації ядерної установки відповідно до посадових обов'язків, не вдаючись до дій, які можуть призвести до порушення експлуатаційних меж та/або умов безпечної експлуатації.

10.2.11 Ліцензований спеціаліст повинен зі встановленою періодичністю проходити чергову перевірку знань у відповідних екзаменаційних комісіях ВП АЕС з метою підтвердження кваліфікації ліцензованого спеціаліста та його готовності до виконання діяльності, що ліцензується, в усіх режимах роботи реакторної установки.

10.2.12 Заходи щодо відновлення готовності ліцензованого спеціаліста до виконання ліцензованої діяльності не відміняють, а доповнюють інші заходи, виконання яких є обов'язковим для допуску персоналу до самостійної роботи після тривалих перерв.

10.3 Особливості умов дії ліцензії на провадження діяльності посадових осіб ДП «НАЕК «Енергоатом», до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки.

10.3.1 Умовами видачі та продовження дії ліцензії на право провадження діяльності посадових осіб ДП «НАЕК «Енергоатом», до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, є:

- відповідність ліцензованої посадової особи ліцензійним вимогам;
- відсутність порушень ліцензованою посадовою особою законодавства, норм і правил з ядерної та радіаційної безпеки, які призвели або могли привести до порушень експлуатаційних меж та/або умов безпечної експлуатації ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів, підвищення ризику додаткового опромінення персоналу та населення;
 - дотримання принципів культури безпеки та вимог системи управління якістю при роботі на ліцензованій посаді;
 - систематичне вдосконалення знань та вмінь відповідно до індивідуальної програми підтримання кваліфікації;
 - успішне проходження перевірки знань норм і правил з ядерної та радіаційної безпеки;
 - відсутність медичних протипоказань за результатом чергового медичного огляду.

10.3.2 За рішенням Держатомрегулювання до ліцензії можуть бути включені додаткові умови.

11 ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН, ПЕРЕОФОРМЛЕННЯ ТА ПРОДОВЖЕННЯ ДІЇ ЛІЦЕНЗІЇ

11.1 Внесення змін до ліцензій і переоформлення ліцензій здійснюється відповідно до загального порядку, встановленому ст. 14 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»..

11.2 Внесення змін та переоформлення ліцензії на підготовку персоналу для експлуатації ядерних установок організовує та координує ДУКП ВДП.

11.3 Протягом терміну дії ліцензії Держатомрегулювання, який її видав, може вносити до неї зміни.

11.4 Підставами для внесення змін до ліцензії можуть бути:

- зміна найменування або місцезнаходження ліцензіата (без зміни місця провадження діяльності);
- намір ліцензіата продовжити строк дії ліцензії;
- внесення змін до чинних, набрання чинності новими нормативно-правовими актами з ядерної та радіаційної безпеки;
- виявлення у процесі провадження діяльності або під час здійснення державного нагляду за виконанням умов ліцензії обставин, що потребують перегляду та зміни умов ліцензії.

11.5 Ліцензія підлягає переоформленню у разі:

- реорганізації ліцензіата;
- зміни місця або території провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії;
- наміру ліцензіата внести зміни до ліцензії, що потребують перегляду спроможності заявника дотримуватися умов провадження заявленого виду діяльності, встановлених нормами і правилами з ядерної та радіаційної безпеки.

11.6 Дирекція Компанії або ВП повинні подати до Держатомрегулювання повідомлення про зміну даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви на отримання ліцензії, у визначений законодавством строк

11.7 У разі переоформлення ліцензії Держатомрегулювання приймає рішення про визнання попередньої ліцензії недійсною із внесенням відповідних змін до єдиного реєстру виданих ліцензій.

11.8 Строк дії переоформленої ліцензії не може перевищувати строку дії, на який видавалася ліцензія, що підлягала переоформленню.

11.9 Подання та розгляд заяви про внесення змін до ліцензії та її переоформлення здійснюються в порядку, встановленому для видачі ліцензії.

11.10 Заява про внесення змін до ліцензії у зв'язку з продовженням строку її дії подається ліцензіатом до закінчення строку дії ліцензії у строки, встановлені законодавством для розгляду заяви.

11.11 Після прийняття рішення Держатомрегулювання про внесення змін до ліцензії або її переоформлення Дирекція Компанії або ВП за приналежністю надає до Держатомрегулювання документ про оплату за здійснення дозвільних процедур (копію платіжного доручення або квитанцію про перерахування плати з відміткою установи банку, в якому зазначається вид дозвільної процедури).

Якщо протягом 30 календарних днів з дня надіслання повідомлення про прийняття рішення не подано документ, що підтверджує внесення плати, Держатомрегулювання скасовує рішення про внесення змін до ліцензії або її переоформлення.

11.12 Особливості внесення змін до ліцензії та переоформлення ліцензії на діяльність з підготовки персоналу для експлуатації ядерних установок

Внесення змін до ліцензії і переоформлення ліцензії на підготовку персоналу для експлуатації ядерних установок здійснюється відповідно до загального порядку, установленому ст. 14 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» та 11.2-11.11 цього стандарту.

11.13 Особливості внесення змін до ліцензії посадових осіб

11.13.1 У разі виникнення під час дії ліцензії змін у відомостях, що містяться в цій ліцензії, у тому числі в зв'язку з призначенням особи на іншу ліцензовану посаду, до Держатомрегулювання подається заява про внесення відповідних змін до ліцензії:

11.13.2 Заява подається протягом десяти робочих днів з дня виникнення обставин за формою згідно з додатком 3 НП 306.1.180-2012.

11.13.3 Заяву подають:

- експлуатуюча організація або уповноважений орган управління експлуатуючою організацією - щодо керівника ДП «НАЕК «Енергоатом», його заступників і генерального директора ВП АЕС;

- ДУКП ВДП - для інших посад ліцензованих посадових осіб Дирекції Компанії і генеральних директорів (директорів) ВП (окрім ВП АЕС);

- ВП – для інших посад ліцензованих посадових осіб ВП.

11.13.4 До заяви додаються копії засвідчених в установленому законодавством порядку документів, які підтверджують зазначені зміни, та оригінал ліцензії, до якої вносяться зміни.

11.13.5 Держатомрегулювання протягом трьох робочих днів з дня надходження заяви приймає рішення про внесення змін або про відмову.

11.13.6 Внесення змін до ліцензії здійснюється шляхом відповідного запису в оригіналі ліцензії.

11.13.7 Дані про внесення змін до ліцензії вносяться у посвідчення про перевірку знань ліцензованої посадової особи.

11.14 Особливості продовження дії ліцензії персоналу з безпосереднього управління РУ

11.14.1 Для продовження дії ліцензії персоналу з безпосереднього управління РУ, в тому числі на новій посаді, необхідно:

- пройти перевірку знань на посаду (чергову або первинну на нову посаду ліцензованого спеціаліста) у відповідній екзаменаційній комісії ВП АЕС за участю начальника (державного інспектора) Інспекції з ядерної безпеки на АЕС;

- оформити Подання до ЛКП Держатомрегулювання та документи для продовження ліцензії (у тому числі на новій посаді).

11.14.2 ВП АЕС для продовженої дії ліцензії, в тому числі на новій посаді ліцензованого спеціаліста повинні надати до ЛКП Держатомрегулювання:

– заяву на продовження дії ліцензії (далі - Заява), засвідчену печаткою ВП АЕС, згідно з додатком 5 НП 306.2.103-2004;

– ксерокопію документа про внесення плати за здійснення ліцензійних процедур;

У разі продовження дії ліцензії персоналу, який в ході виконання посадових обов'язків епізодично здійснює діяльність, що ліцензується, комплект документів повинен бути доповнений довідкою з інформацією про підтримання готовності ліцензованого спеціаліста до здійснення діяльності, що ліцензується, у період дії ліцензії.

11.14.3 Комплект документів готується в двох примірниках, перший комплект направляється до ЛКП Держатомрегулювання, а другий комплект залишається у ВП АЕС.

11.14.4 Начальник Інспекції з ядерної безпеки на АЕС повинен у обох примірниках Заяви своїм підписом, засвідченим штампом Інспекції з ядерної безпеки на АЕС, підтвердити факт перевірки документів, що надаються до ЛКП Держатомрегулювання.

11.14.5 До документів для продовження дії ліцензії, начальник Інспекції з ядерної безпеки на АЕС додає на адресу ЛКП Держатомрегулювання ксерокопію записів у журналі реєстрації стану ліцензій персоналу ВП АЕС за період дії цієї ліцензії. За наявності у начальника Інспекції з ядерної безпеки на АЕС особливої думки щодо документів, він направляє на адресу ЛКП Держатомрегулювання в письмовому вигляді відповідні зауваження та пропозиції для врахування їх під час розгляду документів.

11.14.6 Комплект документів для продовження дії ліцензії повинен бути наданий до ЛКП Держатомрегулювання не пізніше ніж за один місяць (за датою вихідної реєстрації документа) до закінчення терміну дії ліцензії. При направленні документів для продовження дії ліцензії у ці терміни, дія ліцензії не припиняється до прийняття рішення за результатами їх розгляду.

11.14.7 У разі надходження запиту від ЛКП Держатомрегулювання, ВП АЕС повинні надати додаткову інформацію, яка підтверджує виконання спеціалістом ліцензійних вимог і умов виданої ліцензії.

11.14.8 ЛКП Держатомрегулювання приймає рішення про продовження дії ліцензії або про відмову в її продовженні. При виконанні усіх ліцензійних вимог приймається рішення не менше 2/3 членів комісії, присутніх на засіданні щодо продовження дії ліцензії. Рішення, прийняті на засіданнях ЛКП Держатомрегулювання, оформлюються протоколами.

11.14.9 ЛКП Держатомрегулювання повідомляє ВП АЕС у письмовій формі про продовження дії ліцензії на право здійснення спеціалістом діяльності, що ліцензується, у тому числі й на новій посаді ліцензованого спеціаліста, на наступні два роки.

11.14.10 В окремих випадках при черговому продовженні дії ліцензії (відсутність зауважень щодо роботи ліцензованого спеціаліста за минулий період дії ліцензії) ЛКП Держатомрегулювання може прийняти рішення про продовження дії ліцензії на чотирирічний наступний період.

11.14.11 Для продовження дії ліцензії, термін дії якої був визначений на чотири роки, до комплекту документів повинні бути додані копії протоколів перевірки знань на посаду за минулий період дії ліцензії.

11.14.12 Якщо внаслідок розгляду документів, поданих для продовження дії ліцензії, буде встановлено, що умови продовження дії ліцензії не виконані або виконані частково, ЛКП Держатомрегулювання дає обґрунтовану відмову в продовженні дії ліцензії відповідному спеціалісту.

11.14.13 Рішення про відмову в продовженні ліцензії надсилається у ВП АЕС в триденний термін з обґрунтуванням причин відмови. При цьому плата за виконання ліцензійних процедур не повертається.

11.14.14 Повторний розгляд документів для продовження дії ліцензії можливий після усунення причин обґрунтованої відмови. ВП АЕС повинні усунути виявлені порушення і у разі потреби розробити коригувальні заходи.

11.14.15 ВП АЕС має право відкликати документи до прийняття ЛКП Держатомрегулювання рішення за документами для продовження дії ліцензії.

11.14.16 На підставі позитивного рішення ЛКП Держатомрегулювання Інспекція з ядерної безпеки на АЕС та адміністрація ВП АЕС повинні зробити записи про продовження у примірнику ліцензії та в посвідченні щодо перевірки знань ліцензованого спеціаліста, а також у журналі реєстрації стану ліцензій персоналу АЕС і в ксерокопії ліцензії у справі Інспекції з ядерної безпеки на АЕС. Усі записи в ліцензії про продовження її дії, виконані Інспекцією з ядерної безпеки на АЕС, завіряються штампом Інспекції з ядерної безпеки на АЕС.

12 ПОРЯДОК ЗУПИНЕННЯ ТА/АБО АНУЛЮВАННЯ ДІЇ ЛІЦЕНЗІЙ

12.1 Держатомрегулювання може зупинити дію або анулювати ліцензію на підготовку персоналу для експлуатації ЯУ в разі неодноразового (три та більше разів протягом 12 календарних місяців) порушення правил, норм з ядерної та радіаційної безпеки, які зафіксовані у звітах про розслідування експлуатаційних подій в роботі АС у роботі ядерної установки і пов'язані з недоліками підготовки персоналу, навчання якого здійснювалося ліцензіатом на підставі виданої ліцензії.

12.2 У разі прийняття Держатомрегулювання рішення про зупинення дії чи анулювання ліцензії, ДП «НАЕК «Енергоатом» зобов'язаний негайно припинити провадження раніше дозволеної діяльності, повідомити про це Держатомрегулювання і вжити заходів для збереження умов, необхідних для забезпечення безпеки праці, здоров'я персоналу та охорони навколишнього природного середовища

12.3 Особливості зупинення дії та анулювання ліцензії на діяльність з підготовки персоналу для експлуатації ядерних установок

12.3.1 Зупинення дії та анулювання ліцензії на провадження діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерних установок здійснюються відповідно до загального порядку, встановленому ст. 16 Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» та цим стандартом.

12.3.2 Дія ліцензії може бути зупинена, а сама ліцензія може бути анульована Держатомрегулювання у разі:

- подання ДП «НАЕК «Енергоатом» відповідної заяви;
- ліквідації ліцензіата - юридичної особи;
- порушення ліцензіатом умов ліцензії, норм та правил з ядерної і радіаційної безпеки;

- неспроможності ліцензіата дотримуватися умов провадження заявленого виду діяльності, встановлених нормами та правилами з ядерної і радіаційної безпеки;
- припинення дії документів, на підставі яких зроблено висновок про спроможність заявника дотримуватися умов провадження заявленого виду діяльності, або невиконання вимог безпеки, визначених такими документами.

12.3.3 Держатомрегулювання може також зупинити дію або анулювати ліцензію, яка видана ДП «НАЕК «Енергоатом», у разі неодноразового (три та більше разів протягом 12 календарних місяців) порушення норм та правил з ядерної і радіаційної безпеки, які зафіксовані у звітах про розслідування експлуатаційних подій в роботі АС і пов'язані з недоліками підготовки персоналу, навчання якого здійснювалося НТЦ ВП АЕС на підставі виданої ліцензії.

12.3.4 Не усунення в установлені строки порушень, що були виявлені Держатомрегулювання при інспекційних перевірках або обстеженнях, тягне за собою анулювання ліцензії.

12.3.5 У разі прийняття Держатомрегулювання рішення про анулювання ліцензії, протягом 10 днів з дня його надходження Дирекція Компанії повинна надіслати оригінал ліцензії до Держатомрегулювання.

12.4 Особливості призупинення, поновлення та анулювання дії ліцензії з безпосереднього управління РУ АЕС

12.4.1 Ліцензія у період її дії може бути призупинена, поновлена та анульована. Рішення про призупинення, поновлення дії ліцензії або її анулювання приймає ЛКП Держатомрегулювання.

12.4.2 В усіх випадках призупинення, анулювання та/або поновлення дії ліцензії ліцензованого спеціаліста ЛКП Держатомрегулювання інформує ВП АЕС та начальника Інспекції з ядерної безпеки на АЕС про прийняте рішення.

12.4.3 Поточний стан ліцензії визначається письмово, фіксуванням стану ліцензії в журналі реєстрації стану ліцензій персоналу АЕС, який зберігається у справі начальника Інспекції з ядерної безпеки на АЕС.

12.4.4 Дія ліцензії повинна бути призупинена на строк не більше 6 календарних місяців, але не більше ніж до закінчення терміну дії ліцензії, в таких випадках:

- у разі недотримання ліцензованим спеціалістом умов дії ліцензії;
- у разі звільнення ліцензованого спеціаліста або його переходу на посаду, не пов'язану зі здійсненням діяльності, що ліцензується.

12.4.5 ВП АЕС при виявленні порушень умов дії ліцензії ліцензованим спеціалістом повинен усунути його від роботи на посаді ліцензованого спеціаліста.

12.4.6 Інформація про недотримання ліцензованим спеціалістом умов дії ліцензії або про перехід його з посади ліцензованого спеціаліста направляється у письмовому вигляді до Інспекції з ядерної безпеки на АЕС, а також протягом 24 годин – до ЛКП Держатомрегулювання. Це письмове повідомлення (інформація) повинно містити інформацію про характер порушення умов дії ліцензії та дату усунення ліцензованого спеціаліста від роботи на посаді і підписується адміністративним керівником спеціаліста.

12.4.7 Дія ліцензії повинна бути призупинена за наявності порушень, допущених спеціалістом під час здійснення діяльності, що ліцензується, якщо помилки та порушення констатовані за результатами розслідування, проведеного відповідною комісією.

12.4.8 За всіма випадками призупинення дії ліцензії через порушення, допущені внаслідок помилкових дій (або бездіяльності) ліцензованого спеціаліста при здійсненні діяльності, що ліцензується, ВП АЕС повинні надавати до ЛКП Держатомрегулювання та Інспекції з ядерної безпеки на АЕС звіти про порушення, і також (при необхідності) розробляти та узгоджувати в установленому порядку відповідні заходи щодо усунення причин допущених порушень.

12.4.9 ЛКП Держатомрегулювання має право зробити відповідні висновки щодо сутності допущеного порушення і прийняти рішення про призупинення дії ліцензії, умови поновлення ліцензії або її анулювання.

12.4.10 При виявленні порушення умов дії ліцензії в результаті інспекційної перевірки представниками Держатомрегулювання, усунення ліцензованого спеціаліста від роботи на посаді здійснюється шляхом видачі у встановленому порядку припису на адресу ДП «НАЕК «Енергоатом». У цьому випадку представник Держатомрегулювання (у тому числі Інспекції з ядерної безпеки на АЕС) повинен надіслати на адресу ЛКП Держатомрегулювання інформацію, у письмовому вигляді, про характер порушення ліцензованим спеціалістом умов дії ліцензії із зазначенням дати усунення спеціаліста від роботи на посаді, а також пропозиціями щодо обмеження дії ліцензії.

12.4.11 ВП АЕС при призупиненні дії ліцензії повинен відсторонити спеціаліста від роботи на посаді ліцензованого спеціаліста та письмово повідомити про це Інспекцію з ядерної безпеки на АЕС, а також протягом 24 годин - ЛКП Держатомрегулювання.

12.4.12 Умовою для поновлення дії ліцензії, призупиненої у зв'язку з порушеннями умов її дії, є усунення причин призупинення ліцензії та виконання в повному обсязі коригувальних заходів.

12.4.13 У разі проведення позачергової перевірки знань ліцензованого спеціаліста участь начальника (державного інспектора) Інспекції з ядерної безпеки на АЕС в роботі екзаменаційної комісії АЕС - обов'язкова.

12.4.14 За результатами позачергової перевірки знань ліцензованого спеціаліста ВП АЕС оформляє протоколи перевірки знань, а копії протоколів направляє до ЛКП Держатомрегулювання із зазначенням переліку та оцінкою відповідей на поставлені запитання.

12.4.15 Ліцензія анулюється у випадку:

- виявлення фактів подання до ЛКП Держатомрегулювання недостовірної інформації, на підставі якої була видана ліцензія;
- перерви в роботі на посаді ліцензованого спеціаліста більше шести календарних місяців поспіль;
- закінчення терміну дії ліцензії (крім випадків, коли документи на продовження дії ліцензії в установленому порядку подані до ЛКП Держатомрегулювання і перебувають на розгляді).

12.4.16 Одержання ліцензії після її анулювання здійснюється на загальних підставах.

12.4.17 Рішення про анулювання ліцензії може бути оскаржене в судовому порядку.

12.5 Особливості зупинення дії та анулювання ліцензії посадових осіб

12.5.1 Дія ліцензії зупиняється на строк не більше трьох років у випадках звільнення ліцензованої посадової особи або переведення її на посаду, робота на якій не ліцензується.

12.5.2 Дія ліцензії може бути зупинена у випадку порушення ліцензованою посадовою особою умов ліцензії до прийняття рішення Держатомрегулювання про поновлення її дії.

12.5.3 Експлуатуюча організація (уповноважений орган управління експлуатуючою організацією - щодо керівника та заступників керівника експлуатуючої організації) при виявленні порушень ліцензованою посадовою особою умов ліцензії відсторонює її від виконання службових обов'язків щодо здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, виконання яких може здійснюватися лише на підставі ліцензії, та повідомляє про це Держатомрегулювання протягом 24 годин. Повідомлення повинно містити інформацію про характер порушення умов ліцензії та про дату відсторонення.

12.5.4 Якщо порушення умов ліцензії виявлені державним інспектором з ядерної та радіаційної безпеки, рішення про відсторонення ліцензованої посадової особи від виконання службових обов'язків щодо здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, приймають Головний державний інспектор з ядерної та радіаційної безпеки або його заступники.

12.5.5 Рішення про відсторонення посадової особи від виконання службових обов'язків щодо здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, підлягає негайному виконанню.

12.5.6 На підставі інформації, отриманої відповідно до 12.5.4 та 15.5.5, ДП «НАЕК «Енергоатом» проводить розслідування порушення умов ліцензії ліцензованою посадовою особою. Результати розслідування надсилаються до Держатомрегулювання.

12.5.7 За результатами розслідування Держатомрегулювання приймає рішення щодо зупинення, анулювання дії ліцензії чи скасування рішення про відсторонення. У разі зупинення дії ліцензії, Держатомрегулювання зазначає умови, за яких дія ліцензії поновлюється.

12.5.8 Умовою для поновлення дії ліцензії, зупиненої у зв'язку з порушеннями її умов, є усунення виявлених порушень у строк, зазначений у рішенні про зупинення дії ліцензії, або виконання в повному обсязі компенсуючих заходів, які узгоджуються з Держатомрегулювання.

12.5.9 Ліцензія може бути анульована при:

- поданні експлуатуючою організацією (уповноваженим органом управління експлуатуючою організацією - щодо керівника Компанії, його заступників і генеральних директорів ВП АЕС) відповідної заяви;
- неусуненні порушень умов ліцензії у встановлений строк;
- виявленні фактів подання до Держатомрегулювання недостовірної інформації, на підставі якої була видана ліцензія;
- перерві в роботі на посаді ліцензованої посадової особи більше трьох років поспіль;

- неспроможності посадової особи дотримуватися ліцензійних умов;
- у разі набрання законної сили вироком суду щодо притягнення посадової особи до кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з безпекою використання ядерної енергії.

12.5.10 На підставі рішення Держатомрегулювання про анулювання ліцензії, експлуатуюча організація або уповноважений орган управління експлуатуючою організацією (щодо керівника Компанії, його заступників і генеральних директорів ВП АЕС) негайно відсторонює посадову особу від виконання службових обов'язків щодо здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, та виконання яких може здійснюватися лише на підставі ліцензії.

12.5.11 Видача ліцензії ліцензованій посадовій особі після її анулювання здійснюється на умовах та в порядку, визначених для видачі ліцензії.

12.5.12 Рішення про зупинення, анулювання, поновлення дії ліцензії оформлює Держатомрегулювання в письмовому вигляді відповідно до встановленого порядку та надсилається експлуатуючій організації, Інспекції з ядерної безпеки на АЕС, на якій працює ліцензована особа, а щодо керівника Компанії, його заступників і генеральних директорів ВП АЕС - до уповноваженого органу управління експлуатуючою організацією.

13 ВИДАЧА ДУБЛІКАТА ЛІЦЕНЗІЇ

13.1 У разі втрати або пошкодження ліцензії Держатомрегулювання може видати дублікат ліцензії.

13.2 Підставою для видачі дублікату ліцензії є звернення ліцензіата з відповідною заявою до Держатомрегулювання.

13.3 У разі втрати або пошкодження ліцензії керівника ДП «НАЕК «Енергоатом», його заступника або генерального директора ВП АЕС заяву подає уповноважений орган управління експлуатуючою організацією, в інших випадках - Дирекція Компанії або ВП відповідно приналежності втраченої або пошкодженої ліцензії.

13.4 До заяви додається документ, що підтверджує внесення плати за видачу дублікату ліцензії, та, у разі пошкодження ліцензії, не придатний для користування бланк ліцензії.

13.5 Держатомрегулювання розглядає подані документи, видає заявникові зазначений дублікат та приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, яка була втрачена або пошкоджена.

13.6 Ліцензіат, який подав заяву та документи, необхідні для видачі дублікату ліцензії, може провадити діяльність на підставі довідки про подання заяви про видачу дублікату ліцензії на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії.

13.7 Строк дії дублікату ліцензії не може перевищувати строку, зазначеного у втраченій або пошкодженій ліцензії.

14 ЛІЦЕНЗІЙНІ ДОКУМЕНТИ

14.1 ДП «НАЕК «Енергоатом», як експлуатуюча організація і ліцензіат, повинно забезпечити документування та зберігати документи про:

- відповідність кандидатів, ліцензованих посадових осіб і ліцензованих спеціалістів ліцензійним вимогам;
- виконання кандидатом, ліцензованою посадовою особою або ліцензованим спеціалістом програми підготовки і програми підтримання кваліфікації на всіх її етапах;
- перевірки знань кандидатів, ліцензованих посадових осіб і ліцензованих спеціалістів (протоколи екзаменаційних комісій з перевірки знань);
- відповідність умов провадження заявлених видів діяльності встановленим нормам і правилам з ядерної і радіаційної безпеки;
- розслідування порушень умов провадження заявлених видів діяльності і умов ліцензій, усунення порушень та у разі виконання – здійснення заходів з усунення причин порушень.

14.2 ДП «НАЕК «Енергоатом» також повинно зберігати документи:

- надані до Держатомрегулювання, на підставі яких видана ліцензія, внесено зміни до ліцензії (продовжено дію ліцензії, переоформлено ліцензію), видано дублікат ліцензії;
- копій рішень Держатомрегулювання про видачу, внесення змін, зупинення, поновлення та анулювання ліцензії, розпорядження про усунення порушень умов ліцензії.

14.3 Документування забезпечують учасники процедур ліцензування – посадові особи та структурні підрозділи ДП «НАЕК «Енергоатом».

14.4 Уповноважені підрозділи Дирекції Компанії ВП забезпечують:

- облік, контроль і фіксування поточного стану ліцензій;
- зберігання отриманих ліцензій;
- зберігання ліцензійних документів;
- звітність перед Держатомрегулювання про виконання ліцензійних умов та результати провадження ліцензованої діяльності.

14.5 Періодичність, порядок подання та форми звітної документації про виконання ліцензійних умов встановлюються Держатомрегулювання.

Якщо форма документів не визначена чинними нормами і правилами, інформація надається в довільній формі.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

**ПЕРЕЛІК ПОСАД ТА СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ
ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЯДЕРНИХ УСТАНОВОК, ПІДГОТОВКА ЯКОГО ПІДЛЯГАЄ
ЛІЦЕНЗУВАННЮ**

(затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2000 № 1683)

Начальник зміни атомної електростанції

Начальник зміни черги атомної електростанції

Начальник зміни блока атомної електростанції

Начальник зміни реакторного цеху атомної електростанції

Начальник зміни турбінного цеху атомної електростанції

Начальник зміни електричного цеху атомної електростанції

Начальник зміни цеху теплової автоматики та вимірів атомної електростанції

Провідний інженер управління реактором атомної електростанції

Провідний інженер управління блоком атомної електростанції

Провідний інженер управління турбіною атомної електростанції

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

**ПЕРЕЛІК ПОСАД ПЕРСОНАЛУ, ЯКИЙ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ЗДІЙСНЮЄ
УПРАВЛІННЯ РЕАКТОРНОЮ УСТАНОВКОЮ**
(затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2000 № 1683)

Запорізька АЕС:

- провідний інженер управління реактором
- провідний інженер управління блоком
- начальник зміни блоку

Рівненська АЕС:

- провідний інженер управління реактором
- начальник зміни реакторного цеху
- начальник зміни блоку

Південноукраїнська АЕС:

- провідний інженер управління реактором
- начальник зміни реакторного цеху
- начальник зміни блоку (начальник зміни черги)

Хмельницька АЕС:

- провідний інженер управління реактором
- начальник зміни реакторного цеху
- начальник зміни блоку

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

**ПРОГРАМА ПІДТРИМАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІЦЕНЗОВАНОГО
СПЕЦІАЛІСТА (ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА)**
(з урахуванням додатку 6 НП 306.2.103-2004)

1. Норми, правила з ядерної та радіаційної безпеки.
2. Теоретичні питання експлуатації АЕС.
3. Загальні та специфічні експлуатаційні характеристики станції.
4. Системи вимірювання та управління.
5. Системи безпеки.
6. Процедури управління при нормальній експлуатації, порушеннях нормальної експлуатації та під час аварій (проектних і за проектних).
7. Аналіз причин аварій і відмов на АЕС (вітчизняних, закордонних).
8. Зміни, внесені до проекту АЕС і нормативно-технічної документації.
9. Культура безпеки.
10. Забезпечення якості експлуатації ядерних установок.
11. Правові питання експлуатації ядерних установок (ядерне законодавство).

ДОДАТОК Г
(обов'язковий)

**ПРОГРАМА ПІДТРИМАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІЦЕНЗОВАНОГО
СПЕЦІАЛІСТА НА ЕТАПІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЯДЕРНОЇ УСТАНОВКИ
(ПЕРЕЛІК ТЕМ ТРЕНАЖЕРНОЇ ЧАСТИНИ)**
(з урахуванням додатку 7 НП 306.2.103-2004)

1. Набір потужності РУ в різноманітних режимах, у тому числі з мінімального рівня.
2. Зміна потужності (понад 10%), борне регулювання.
3. Зупинення та розхолодження РУ.
4. Порушення в роботі обладнання та систем РУ, у тому числі:
 - 4.1. системи регулювання тиску першого контуру або підтримання об'єму теплоносія першого контуру;
 - 4.2. обладнання інших систем РУ (промконтур, маслосистем, тощо).
5. Порушення в роботі обладнання систем контролю та управління РУ, у тому числі:
 - 5.1. системи переміщення ОР СУЗ, включаючи падіння, заклинювання, самовільне переміщення;
 - 5.2. системи ядерних вимірювань (внутрішньореакторний контроль та/або контроль нейтронної потужності та густини нейтронного потоку);
 - 5.3. системи управління та захисту РУ.
6. Режими з порушенням умов тепловідводу від першого контуру з боку другого контуру, у тому числі:
 - 6.1. збільшення витрати пари від ПГ (розриви паропроводів та/або трубопроводів живильної води, непередбачене відкриття пароскидних пристроїв);
 - 6.2. зменшення витрати пару від ПГ (часткове або повне зниження електричного навантаження ТГ, погіршення вакууму в конденсаторах турбіни тощо).
7. Зниження витрати або припинення подавання живильної води в один/всі ПГ.
8. Зміна витрати теплоносія першого контуру через активну зону, у тому числі:
 - 8.1. відключення ГЦН у різних поєднаннях за числом;
 - 8.2. миттєве припинення витрати через петлю ГЦК;
 - 8.3. погіршення параметрів джерел енергопостачання блока (повне знеструмлення блока або аварійні зміни частоти в енергосистемі).
9. Порушення цілісності фізичних бар'єрів безпеки, у тому числі:
 - 9.1. порушення цілісності оболонок твелів;
 - 9.2. течі теплоносія першого контуру, що компенсуються або не компенсуються;
 - 9.3. розрив теплообмінних трубок або розуцільнення колектора першого контуру в ПГ.
10. Порушення в роботі обладнання систем безпеки (захисних, керівних, забезпечувальних, локалізуючих).
11. Порушення в роботі обладнання турбінної установки (у тому числі в разі пожежі в машзалі).
12. Дії при пожежі на БЩУ. Розхолодження РУ з РЩУ.

ДОДАТОК Д
(обов'язковий)

**КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО КЕРІВНИКІВ ТА ЗАСТУПНИКІВ
КЕРІВНИКІВ ЕКСПЛУАТУЮЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (ОПЕРАТОРІВ)
ЯДЕРНИХ УСТАНОВОК**

(затверджені наказом Міністерства енергетики та захисту споживачів від 16.07.2013 № 456)

Д.1 На посаду керівника експлуатуючої організації (оператора) ядерної установки, призначається особа, яка має:

Для державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом»:

а) вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр, спеціаліст інженерно-технічного спрямування (природничі, технічні науки, енергетика, інженерія);

б) стаж роботи у сфері використання ядерної енергії не менше ніж 5 років на керівних посадах:

– що передують посаді керівника експлуатуючої організації (заступника керівника експлуатуючої організації, керівника відокремленого підрозділу експлуатуючої організації),

– або в органах державного управління у сфері використання ядерної енергії чи в органах державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки,

– або в інших організаціях, що здійснюють діяльність у сфері використання ядерної енергії;

в) належний рівень кваліфікації у сфері використання ядерної енергії, що підтверджується результатами перевірки знань норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки, проведеної у встановленому порядку органом державного управління у сфері використання ядерної енергії;

г) володіння особливостями, проблемами та пріоритетами у сфері використання ядерної енергії, високий рівень культури ядерної безпеки, професійну компетентність та відповідальність, здатність до системного мислення, прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, бажання постійного навчання і самовдосконалення що підтверджується характеристикою з попереднього місця діяльності;

д) належний рівень кваліфікації у сфері управління виробничо-господарської діяльністю підприємства;

е) відсутність протипоказань для виконання посадових обов'язків за результатами медичного огляду.

Д.2 На посаду заступника керівника експлуатуючої організації (оператора) ядерної установки, до службових обов'язків якого належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки та діяльність якого може здійснюватися лише на підставі ліцензії на провадження діяльності посадових осіб експлуатуючої організації, що видається Держатомрегулюванням, призначається особа, яка має:

Для атомних електростанцій:

- вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр, спеціаліст інженерно-технічного спрямування (природничі, технічні науки, енергетика, інженерія);

- стаж роботи у сфері використання ядерної енергії та/або в органах державного управління у сфері використання ядерної енергії чи в органах державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки не менше 10 років, у тому числі не менше ніж 3 роки на керівних посадах в експлуатуючій організації чи в її відокремленому підрозділі;

- належний рівень кваліфікації у сфері використання ядерної енергії, що підтверджується результатами перевірки знань норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки, проведеної у встановленому порядку органом державного управління у сфері використання ядерної енергії;

- володіння особливостями, проблемами та пріоритетами у сфері використання ядерної енергії, високий рівень культури ядерної безпеки, професійну компетентність та відповідальність, здатність до системного мислення, прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, бажання постійного навчання і самовдосконалення, що підтверджується характеристикою з попереднього місця діяльності;

- належний рівень кваліфікації у сфері управління виробничо-господарської діяльністю підприємства;

- відсутність протипоказань для виконання посадових обов'язків за результатами медичного огляду.

ДОДАТОК Е
(обов'язковий)

ФОРМА ДОВІДКИ

ДОВІДКА

про кваліфікацію персоналу суб'єкта діяльності у сфері використання ядерної енергії

№ з/п	Посада працівника	Прізвище, ім'я та по батькові	Освіта (навчальний заклад, спеціальність та шифр, свідоцтво серія, №, видано)	Стаж роботи у сфері використання ядерної енергії (організація, підрозділ, посада, період з __ до __)	Перевірка знань норм, правил з радіаційної безпеки (дата перевірки, номер протоколу)	Заміщення посади (номер наказу, посада, період з __ до __)
1	2	3	4	5	6	7

(керівник підприємства)
М.П.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

ДОДАТОК Ж (обов'язковий)

ТЕМАТИКА ПІДТРИМАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІЦЕНЗОВАНОЇ ПОСАДОВОЇ ОСОБИ

Ж.1 Законодавство у сфері використання ядерної енергії:

- правові питання експлуатації ядерних установок;
- зміни в законодавстві та державній політиці у сфері використання ядерної енергії;
- прийняття (зміна) державних стратегій з окремих напрямків діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Ж.2 Норми, правила з ядерної та радіаційної безпеки:

- зміни в нормах, правилах з ядерної та радіаційної безпеки;
- вивчення норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки перед черговою перевіркою знань.

Ж.3 Експлуатація АЕС та ЦСВЯП:

- допуск персоналу до безпосереднього управління реакторною установкою атомної електростанції;
- загальні та специфічні характеристики (межі і умови безпечної експлуатації) і режими експлуатації ядерної установки;
- рівень та стан безпеки АЕС та ЦСВЯП;
- зміни, внесені до проекту (технічні модифікації і модернізації), у технологічні процеси і виробничу документацію АЕС та ЦСВЯП;
- управління старінням обладнання і заходи щодо подовження терміну його експлуатації;
- огляд та аналіз аварій, порушень та відмов на вітчизняних і зарубіжних АЕС;
- попередження аварій, аварійне реагування та управління аварією;
- існуюча світова практика у сфері використання ядерної енергії та перспективи ядерної енергетики.

Ж.4 Внутрішній нагляд:

- контроль дотримання вимог законодавства і нормативно-правових актів, вимог технологічних регламентів та іншої виробничої документації;
- контроль дотримання ліцензійних вимог та умов ліцензій;
- аналіз стану безпеки АЕС та ЦСВЯП;
- перевірка стану безпеки (включаючи контроль ядерних матеріалів і радіоактивних речовин, фізичний захист);
- розслідування відмов та порушень, контроль попереджуючих, коригувальних та інших заходів;
- практичні питання та огляд перевірок, виконаних на вітчизняних і зарубіжних АЕС.

Ж.5 Менеджмент:

- стратегічне мислення;
- прийняття ефективних рішень (практичні питання прийняття консервативних рішень, прийняття рішень в обмежуючих умовах, прийняття ризик-орієнтованих рішень, обліку та оцінки соціальних наслідків рішень);
- комунікація (практичні питання підтримки прийняття рішень від проведення нарад, постановки цілей, мотивування виконання до отримання зворотного зв'язку);
- досягнення результатів (практичні питання організації діяльності, визначення пріоритетів та ієрархії завдань, адміністрування, управління ресурсами і часом, включаючи питання використання власного потенціалу та накопиченого досвіду);
- лідерство для забезпечення безпеки;
- інтегрована система управління ДСТУ ISO 9001, ДСТУ ISO 14001, ДСТУ ISO 45001.

В.6 Питання культури безпеки:

- прихильність культурі безпеки на політичному рівні (практичні питання політики в галузі безпеки, структури управління, виділення ресурсів, саморегулювання);
- прихильність культурі безпеки на рівні керівництва (практичні питання розподілу відповідальності, контролю практики, управління кваліфікацією і навчанням персоналу, заохочень і покарань, моніторингу, уваги основним причинам відмов та порушень);
- вимоги на індивідуальному рівні (критична позиція, суворо регламентований і зважений підхід, комунікативність).

